

ЗМІСТ

Засідання тридцять третє
(Середа, 24 квітня 2019 року)

Заяви фракцій і груп:	
«Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт»	...2
«Опозиційний блок» і «Партія «Відродження»	...20
Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції, виступи народних депутатів України	...4
Розгляд проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної»	...17, 22, 47
Інформація про створення міжфракційного депутатського об'єднання «Незалежність та розвиток»	...47

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ ТРЕТЄ

*Сесійний зал Верховної Ради України
24 квітня 2019 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку! Шановні колеги, прошу заходити до залу, підготуватися до реєстрації.

Готові до реєстрації? Прошу заходити до залу. Прошу зареєструватися.

У залі Верховної Ради України зареєструвалися 357 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання оголошується відкритим.

Хочу повідомити, що до президії надійшла заява від двох фракцій – «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт», які готові замінити реальну перерву виступом з трибуни.

Запрошую до слова голову фракції «Народний фронт» Максима Бурбака. Будь ласка, 3 хвилини.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановний народе України! Шановні народні депутати! Усі ми знаємо, що парламент восьмого скликання – це перший парламент, який має прозахідну і проєвропейську конституційну більшість. Цей парламент зробив багато для того, щоб закарбувати в Конституції України незмінність курсу на членство в НАТО і ЄС, щоб назавжди позбутися радянського спадку. Ми щодня тут боремося за українську мову, за українську ідентичність, за право бути вільними українцями в демократичній Україні. Ми дали старт небувалим досі реформам у країні, але наші вороги увесь цей час марять реваншем. Їхні козачки присутні й у цьому залі.

Учора один із них заявив, що спробує нашкребти 150 підписів народних депутатів за відкликання Андрія Парубія з посади Голови

українського парламенту. Ми знаємо, хто це робить і за чією вказівкою. Ми знаємо, що реальний задум полягає в тому, щоб за півроку до завершення повноважень відправити Верховну Раду на дострокові вибори. Соратник Медведчука Портнов роздає з Відня вказівки дестабілізувати Верховну Раду України, щоб зіштовхнути країну в прірву колапсу.

Жалюгідні втікачі та зрадники разом з Януковичем з якогось дива вирішили, що результати президентських виборів – це їхня перемога. Агов, не обманюйте себе і вгамуйтеся! Україна монолітна у своїх прагненнях і патріотичному запалі. Українці добре у всьому розбираються. Реваншу не буде! Це вам точно гарантують фракції «Народний фронт» і «Блок Петра Порошенка».

Верховна Рада піде на строкові вибори у жовтні, як це передбачено Конституцією. Ще раз повторюю для всіх, хто не почув: на строкові вибори. Будь-які спроби розпустити парламент у цей час є шкідливими і незаконними. Парламент ухвалює важливі закони, уряд працює в поті чола. Андрій Парубій залишається на посаді Голови Верховної Ради. До жовтня ми ухвалимо ще десятки й десятки необхідних для України законів. Обіймання Андрієм Парубієм посади спікера – це можливість не тільки втримати проукраїнську більшість до парламентських виборів, а й гарантія незмінності курсів держави – національного та зовнішньополітичного, незмінність курсу на членство в ЄС та НАТО. Шановні колеги, не обманюйте себе, реваншу ми не допустимо.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги (*Шум у залі*). Хочу повідомити: справді, вчора до Апарату Верховної Ради надійшла заява народного депутата Писаренка про збір підписів за відкликання і відставку Андрія Парубія з посади Голови Верховної Ради України.

Хочу повідомити: я невідкладно дав доручення, як і минулого разу, коли подібну заяву подавав Рабінович, щоб негайно видали підписні листи. Я наголошую, що ні на йоту цей процес не буде затримано. Колеги, збирайте підписи, і я вам обіцяю: щойно будуть зібрані необхідні підписи, я невідкладно поставлю це питання на голосування з одним нюансом – після того, коли я як Голова Верховної Ради

України поставлю підпис під законом про мову. А цей підпис буде поставлено незадовго.

Мене дуже здивувало написане в цій заяві – що, виявляється, для вас епоха беззаконня, несправедливості й безкарності завершена. Той час – п'ять років. Я хочу вам сказати: за цих п'ять років український парламент прийняв усі закони для запровадження безвізу, яким і ви користуєтеся, усі антикорупційні закони, усі закони на захист національної ідентичності, мови, культури і телебачення. Це, колеги, ваша епоха завершується і завершилася давно. Ви нас не повернете в епоху п'їтьми і брехні (*Оплески*).

Запам'ятайте, це дуже важливо для кожного з вас: це ви тут голосували руками за закони 16 січня, це ви з бойовиками приймали закон Колесніченка – Ківалова. До тієї епохи український парламент більше не повернеться. Завтра ми будемо приймати закон про мову демократично, відкрито, публічно, без бойовиків (зверніть увагу), як ви приймали закон Колесніченка – Ківалова, бо український парламент має проукраїнську більшість, працює і працюватиме.

Дякую. Слава Україні!

Колеги, маємо 30 хвилин для виступів народних депутатів України. Хто має намір виступити, прошу записатися.

Сажко Сергій Миколайович. Будь ласка. Нехай Сажко візьме мікрофон і передасть слово. Увімкніть мікрофон Сажка.

САЖКО С.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, самовисуванець). Прошу передати слово Павлову.

ПАВЛОВ К.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 31, Дніпропетровська область, самовисуванець). Шановний народе України! Шановні колеги! За кілька днів мільйони українців святкуватимуть День Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Це офіційно. А неофіційно, по-народному, 9 травня – День Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Це свято, справді, об'єднує мільйони людей по всій країні, різні покоління, тому що це свято народу-переможця і наше – нащадків переможців над нацизмом. Щоправда останніми роками не лише це свято, а й сам подвиг народу намагалися не тільки замовчати, а й взагалі стерти з пам'яті, підмінити поняття, переписати історію. Не вийшло. І не вийде.

В одному такому випадку я вимагаю поставити крапку негайно. Річ у тім, що у 2018 році в місті Кривому Розі після урочистих заходів на честь дня визволення міста від німецько-фашистських загарбників за явно надуманою справою із міського краєзнавчого музею було вилучено і вивезено в невідомому напрямку нібито на експертизу справжні бойові прапори частин, які визволяли місто від нацистів.

Ці прапори – священна реліквія для сотень тисяч криворіжців, воїнів-визволителів та їхніх дітей, онуків і правнуків. Незважаючи на істерики мракобісів типу В'ятровича, ці прапори на міських урочистостях з гордістю несли й герої-гвардійці нашої частини Національної гвардії України, бійці якої з перших днів виконують свій обов'язок у зоні АТО, захищають Україну. Ми вимагаємо, щоб ці історичні реліквії – бойові прапори частин, які воювали за нашу землю, звільняли не лише Кривий Ріг, а й багато міст України, негайно повернули криворіжцям.

З усією країною у багатьох містах ми пройдемо 9 травня маршем миру, маршем нащадків переможців. Слава воїнам Великої Вітчизняної війни! Слава народу-переможцю! Прошу вважати мій виступ офіційним зверненням до міністра МВС Авакова.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гуляєв передає слово для виступу Яценкові.

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (одноmandатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановні громадяни України! Країна на тривалий час поринула у вибори. Тоді, коли всі обговорюють різні політичні питання, по всій країні, як у приказці

«а Васька слухає та їсть», почастишали випадки рейдерського захоплення землі.

Наведу наприклад. Є невеличке село Зоряне Христинівського району Черкаської області, в якому мешкає 100 людей, де керівник Головного управління Держгеокадастру у Черкаській області пані Залога, яка користується підтримкою в Києві, так звана подруга пані Шемелинець – першого заступника голови Держгеокадастру, віджимає землю у селян з допомогою злочинців та місцевої еліти. У цьому їй сприяють деякі правоохоронці Черкаської області.

Я хочу, щоб усі звернули на це увагу. На мою думку, після завершення передвиборчої кампанії треба негайно взятися за розробку економічних, земельних законопроектів, щоб не дати можливості рейдерським способом віджимати у селян землю. Дуже хочу, щоб усі звернули на це увагу.

Користуючись нагодою, я хочу особисто передати привіт пані Шемелинець – першому заступнику голови Держгеокадастру і сказати, що неправильно віджимати землю у селян. Нехай вона не думає, що все буде добре, так не буде. Прошу журналістів привернути до цього увагу. Повторюю: село Зоряне Христинівського району Черкаської області як приклад, коли чиновники віджимають останнє у селян, які й без того нині гноблені державою.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Васильович Купрієнко передає слово Галасюку. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. Ми цілковито поділяємо почуття і прагнення українців покласти край епосі бідності в Україні. Наша команда пропонує конкретний план, як це зробити.

Перше – зниження цін на газ і перегляд Меморандуму з Міжнародним валютним фондом. Президент України має повноваження скасувати рішення уряду про підвищення тарифів. Більше того, підпис Президента стоїть під Меморандумом з Міжнародним валютним фондом, тому десятки мільйонів очікують від нового Президента

відкриття цього підпису і перегляду меморандуму з МВФ на справедливіх умовах в інтересах України.

Друге – відставка очільника НАК «Нафтогаз України» Коболева і повернення до державного бюджету незаконно, несправедливо виплачених йому та його поплічникам майже 1,5 мільярда гривень премій. Вдумайтеся: тоді коли вчитель, лікар отримує заробітну плату 7-8 тисяч гривень, вони виписали собі 1,5 мільярда гривень премій! Олег Ляшко зареєстрував проект постанови про повернення цих коштів до останньої копійки до державного бюджету, бо це кошти кожного українця, кожного платника податків, кожного громадянина.

Третє – негайний перегляд державного бюджету і вичищення з нього всього, що нинішня влада Порошенка заклала у своїх інтересах. Ми пропонуємо підвищення заробітних плат і перерахунок пенсій. Кошти мають піти українцям, а не владній верхівці.

Четверте – прийняття пакету законопроектів «Зробимо ліки дешевшими», ініційованого командою Радикальної партії. Це зробить медицину доступнішою для кожного українця. На сьогодні кожен другий відмовляється від лікування або відкладає його, тому що немає коштів на ліки. Ми пропонуємо, як реально суттєво здешевити ліки в Україні.

П'яте – прийняття промислового пакета реформ. Негайно! Це має бути пріоритетом для Президента і парламенту. Закони про індустриальні парки, про безкоштовне приєднання до інженерних мереж, «Купуй українське, плати українцям» – це справжня реактивна ракета, справжній прискорювач для української економіки, щоб замість 2-3 відсотків сировинного дрейфу, що маємо нині, отримати 8-10 відсотків здорового економічного зростання за рахунок інвестицій, створення сотень тисяч, мільйонів робочих місць в Україні для українців.

І, нарешті, перегляд всіх міжнародних угод України в інтересах українців, скасування тих, що знищують робочі місця в Україні, знищують українську промисловість, перегляд їх на умовах національних інтересів. Це план, запропонований Радикальною партією, щоб подолати епоху бідності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євтушок Сергій Миколайович.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Рівненщина, «Батьківщина». Насправді, дуже дивно чути за півроку про те, що в залі з'являються проекти постанов про відкликання посадових осіб Верховної Ради України. Водночас мені дивно чути, як деякі колеги заявляють з цієї трибуни, що вибори в Україні відбулися у демократичний спосіб. Мені складно уявити таку демократію, яку ми бачили, особливо в першому турі, коли владна команда роздавала гроші через сітки, коли звозилися автобусами працівники бюджетної сфери, які не мали морального права висловлюватися, за кого збираються голосувати.

Шановні колеги, це не демократія. Демократія – це коли український виборець може вільно сказати, за кого голосуватиме, незалежно від того, де працює – на державній службі чи в інших установах, який вплив має на нього керівництво.

Згадаю також, що ми в цьому залі проголосували фантастичну реформу державної служби України. Усі, кому знайомі інструменти управління на державній службі, чітко розуміють, що навіть цей механізм уже можна вважати великою фальсифікацією, адже всі керівники районних та обласних державних адміністрацій під час виборів перетворюються на партійних функціонерів і фактично керівників штабів чинної влади. Саме тому Президент Порошенко заветував реформу, рішення про проведення якої ми прийняли, яку доповідала колега Альона Шкрум. Саме для того, щоб на виборах, зокрема президентських, використовувати адміністративний ресурс. Що робити далі?

Я вважаю, що ми не повинні брати до уваги такі постанови, а повинні негайно підставити плече новообраному Президенту. Мені дуже дивно чути з вуст представників новообраного Президента тези про те, що вони не відповідають ні за тарифну політику, ні за іншу, оскільки не мають повноважень.

Шановні колеги, є Верховна Рада України. Я вважаю, що державники, які знаходяться в цій залі, мають негайно розпочати реформування уряду. Нагадаю, що ми маємо переглянути медичну реформу, дбати про пенсії й зарплати. Саме в цьому контексті Верховна Рада України повинна підставити плече новообраному Президенту. Треба

також негайно прийняти закон про імпічмент Президента, зареєстрований ще в 2014 році Юлією Тимошенко та Андрієм Кожем'якіним, а також закони, що дадуть можливість контролювати найвищого посадовця держави, закон про тимчасові спеціальні та слідчі комісії. Звичайно, ми маємо раз і назавжди позбутися недоторканності депутатів і всіх чиновників країни, щоб не спекулювати нею на наступних виборах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шкіря передає слово Володимиру Литвину. Будь ласка.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, самовисуванець). Шановний Голово! Шановні народні депутати! Коли я слухаю стогони про те, як було все добре до вчорашнього дня, точніше до 21 квітня, які були величезні досягнення, а тепер все пропало, мені спадають на думку слова Тараса Шевченка: «Якби ви знали, паничі, де люде плачуть живучи, то ви б елегій не творили та марне Бога б не хвалили».

У мене виникає запитання: що ви хвалите? Те, що люди тотально збідніли за останні п'ять років? Що люди масово вимирають? Чи ви не отримуєте заяв і звернень від громадян? Очевидно, заховавшись за партійними списками, ви не спілкуєтеся з людьми. Чому ви радієте? Тому, що дороги остаточно вбиті за останні п'ять років, і люди живуть у резерваціях? Чому ви радієте? Тому, що припинено фінансування сиротинців, які існували в кожному районі, в яких проживали самотні люди? Їх передано сільським радам, які їх позакривали, а самотніх літніх людей, які пропрацювали по 50-70 років, викинули на вулицю. Ви радієте, що з величезними досягненнями йдете в ЄС і НАТО? Кому ви там потрібні? Чому ви радієте, коли закриваються школи, ФАПи, філії банків, що обслуговували пенсіонерів? Мотивація одна: нам потрібен фінансовий результат, досягти його ми не можемо. У мене виникає запитання: чому ви радієте?

Зараз схаменулися, що обов'язково треба прийняти закон про імпічмент Президента, закон про Президента України. А де ви були раніше? Віддавали всі повноваження всупереч Конституції. Шановні

колеги, на моє глибоке переконання, замість цього нам треба повернутися до вирішення питання тарифів. Ви ж тут стояли і лежали під трибуною, вимагаючи зменшення тарифів. Де ви зі своїми вимогами?

Давайте в міжсезоння прийнемо це рішення, і нас підтримають. Я думаю, що чинний Президент підпише, щоб був головний біль для наступного Президента. Мабуть, треба прийняти рішення, щоб не встигли виїхати за межі України ті, які так добре попрацювали на Україну, точніше, на себе. Давайте повернемося до закону про люстрацію, доповнимо його, бо приймали для «папередників», а напаскудили для країни. А для себе зробили більше, ніж усі попередники разом узяті. Я думаю, що найближчим часом Верховна Рада повинна заслухати інформацію про ревізію: що залишилося в країні. Лише після того визначитися, що будемо робити далі. Я вважаю, що це був би правильний підхід.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрик передає слово для виступу Барні.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Слава Ісусу Христу! Пройшли вибори. Пізнання і розуміння прийде з часом. Час покаже, хто чого вартує. Ніхто не народжується Президентом, але брати на себе відповідальність і водночас заявляти: я буду вчитися керувати державою на посту Президента, у тому числі армією, становить великі ризики для існування держави, особливо для безпеки наших військових.

Президент Порошенко вже ввійшов в історію України збереженням нашої незалежності під час військової агресії, відновленням армії, яка нас захистила, поверненням віри, децентралізацією, курсом на Європу. Дай Боже, щоб наступник зробив хоча б 1 відсоток від того, чого вже досягнуто. Водночас ми пройшли війну і гарантуємо: жодної здачі національних інтересів, безпеки чи курсу «Геть від Москви» ми не допустимо.

Нині, як ніколи, є загроза реваншу олігархів, узурпації влади шляхом зміни системи виборів виключно за партійними списками.

Ми не можемо відібрати в народі право обирати депутатів. Депутат має звітувати народу, а не власнику партії. Люди повинні знати, кого обирати і з кого питати. Тож, запитайте самих людей, якій партії вони довіряють, і 99 відсотків скажуть, що жодній. Тому жодного питання про партійну систему виборів не можна порушувати. Досить нам віртуальних президентів голобородьків. Ще як отримаємо віртуальних депутатів, це буде крахом нашої державності.

Найцікавіше, що про боротьбу з корупцією найголосніше кричать ті, кого раніше притягували до кримінальної відповідальності за корупційні діяння, хто під час оперативних зйомок брав хабарі, був, є і залишається матір'ю української корупції в газових угодах тощо. Але час покаже хто чого вартий.

І головне: нам треба навчитися шукати істину, бо без істини ми – ніщо. Брехня, популізм і цинізм більше шкодять країні ніж війна та корупція, бо саме вони починаються з брехні, популізму і цинізму. Бальцерович казав: де перемагає популізм, там програє держава, програє нація.

Шановні народні депутати і шановні політики! Закликаю вас: будьте достойними, і не так політиками, як державниками, які в будь-який скрутний для країни час готові взяти на себе відповідальність приймати непопулярні рішення, без яких не існуватиме держави.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Святаш передає слово Шипку.

ШИПКО А.Ф., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ № 35, Дніпропетровська область, самовисуванець). Дніпропетровщина, виборчий округ № 35, міста Нікополь, Покров, Нікопольський район. Шановні народні депутати! Дорогі виборці! Господь і народ України хочуть змін. Їх треба починати. Другий день поспіль я наголошую, що саме на парламенті лежить відповідальність за ці зміни. Що потрібно суспільству? Щоб були закони, які об'єднують людей, розв'язують їхні проблеми, щоб вони виконувалися.

Яке на сьогодні головне питання, крім миру і подолання корупції? Правильно, здоров'я людей. У 2017 році парламент проголосував за так звану медичну реформу, а мав проголосувати за введення загальнообов'язкового медичного страхування. Замість страхової

медицини люди отримали красивий піар під назвою «доступна медицина». Піар є, а доступної медицини немає. Люди продовжують втрачати останнє, щоб купувати ліки, оплачувати дорогі операції. Лікарі, так і не дочекавшись змін, виїжджають за кордон. У нас катастрофічно не вистачає медичного персоналу, лікарів. З такими темпами ми залишимося і без медицини, і без людей.

Парламент мусить виправити цю помилку. Настав час змін – час страхової медицини. Законопроекти про запровадження страхової медицини роками лежать у Верховній Раді. Повторюю: роками. Проект Закону «Про загальнообов'язкове соціальне медичне страхування в Україні» ([№ 4981](#)), зареєстрований ще у 2016 році, досі не внесено на розгляд. Проект Закону «Про фінансування охорони здоров'я та загальнообов'язкове медичне страхування в Україні» ([№ 9163](#)), зареєстрований у 2018 році, також не внесено на розгляд.

Пане Голово, чому ви не виносите ці законопроекти на розгляд? Хіба захист здоров'я людей не є пріоритетом? Ми знаємо, що в цій Верховній Раді, у цьому залі коаліції не існує. Але медичне страхування об'єднає сесійний зал і країну. Якщо ми проголосуємо «за», то в людей, крім надії, з'явиться віра в майбутнє України, бо здоров'я – це найголовніша цінність і для людини, і для соціально справедливої держави.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Заставний Роман Йосипович. Він передає слово Федоруку. Будь ласка.

ФЕДУРУК М.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 201, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Учорашнє рішення Чернівецького окружного адміністративного суду щодо визнання незаконним рішення сесії Чернівецької міської ради від 26 липня 2018 року і поновлення на посаді Чернівецького міського голови Олексія Каспрука поставило на порядок денний питання: а що далі? Як працювати всенародно обраному міському голові з цими 29 некомпетентними невігласами? Саме стільки – 29 проголосувало за відставку міського голови. Відповідь одна: перевибори.

До речі, два роки тому ми з колегою Максимом Бурбаком зареєстрували проект постанови про перевибори депутатів Чернівецької міської ради, але, на жаль, у парламенті це питання не було розглянуто, що й призвело до прийняття ганебного рішення в липні 2018 року. Вчора міський голова Каспрук заявив, що готовий іти на перевибори разом з депутатами. Нам треба прийняти рішення щодо цього питання.

Я впевнений, що ми повинні приймати такі рішення, тому що подібна ситуація склалася не лише в Чернівцях. Інформую вас, що в Україні після місцевих виборів у 2015 році достроково припинено повноваження 58 сільських, селищних та міських голів. У Верховній Раді зареєстровано 209 проектів постанов про проведення позачергових виборів, а ми тривалий час не приймаємо жодного рішення.

Децентралізація – це не лише об'єднання громад, а й відповідальність обраних рад і голів. Нам треба не лише на словах, а й конкретними діями підтримувати місцеве самоврядування. Треба ліквідувати державні адміністрації та створити інститут префектів. Як відомо, у перемоги багато батьків, лише поразка – сирота. Так ось щодо децентралізації. Розпочалася вона, нагадаю колегам, а когось, можливо, і поінформую, з прийняття урядом Арсенія Яценюка за ініціативою тодішнього віце-прем'єр-міністра Володимира Гройсмана Розпорядження Кабінету Міністрів «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні».

Звертаю вашу увагу на те, що документ було прийнято 1 квітня 2014 року, коли багатьох колег у цьому залі навіть не було. Але про це дехто забуває, дотримуючись принципу: ваші успіхи – наші успіхи, ваші недоліки – це ваші недоліки. Попереду багато роботи, треба прийняти низку законів, зокрема, про адміністративний територіальний устрій, про службу в органах місцевого самоврядування. Я впевнений, що до чергових виборів цей склад Верховної Ради за бажання зможе зробити багато для місцевого самоврядування.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Спориш передає слово Миколі Люшняку. Будь ласка.

ЛЮШНЯК М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 166, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний український народе! Шановний пане Голово! Український парламенте! Я хочу порушити тему госпітальних округів, яка мусолиться в Україні з 2015 року, відколи в нас розпочався процес децентралізації.

У 2016 році до Кабінету Міністрів було внесено пропозицію про створення чотирьох госпітальних округів у Тернопільській області. Це рішення було прийнято без органів місцевого самоврядування. Жодна обласна, районна, сільська рада чи рада об'єднаних територіальних громад ніякого рішення про створення госпітальних округів не приймала. Що це означає? Нікого не спитали. Не запитали в людей, як надаватиметься медична послуга, а просто взяли й перекреслили олівцем.

Звертаюся до Прем'єр-міністра України, голови Тернопільської обласної ради, голови Тернопільської обласної адміністрації з проханням скасувати рішення про створення на Тернопільщині чотирьох госпітальних округів. Вистачить нам популізму. Ми бачимо, що сусідня область, удвоє більша за територією, чисельністю населення, створила один госпітальний округ, де надаються медичні послуги вторинного, третинного рівнів, виконуються складні хірургічні операції. Справді, сповідується принцип надання послуги людині, українцю.

Звертаюся ще раз з проханням переглянути рішення про те, що Тернопільська область повинна мати один госпітальний округ. Звертаюся до Міністерства охорони здоров'я: перш ніж підписувати такі рішення, ви повинні проаналізувати, чи це, справді, відповідає дійсності. Ніякої аналітики з боку Міністерства охорони здоров'я в даному питанні я не побачив.

Ще раз звертаюся до Прем'єр-міністра, голови обласної ради з проханням відмінити рішення про створення в Тернопільській області чотирьох госпітальних округів, натомість створити на базі Тернопільської обласної комунальної лікарні, Тернопільської університетської лікарні єдиний базовий госпітальний округ, який надаватиме якісні медичні послуги.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Матвієнков передає слово для виступу Ігорю Шурмі. Будь ласка, 6 хвилин. Це буде заключний виступ. Прошу підготуватися голову Комітету з питань культури і духовності.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). «Опозиційний блок». Шановні громадяни України! Я сьогодні вперше звертатимуся тільки до вас, щоб ви почули цю інформацію, і до тих людей, які прийдуть разом з новим Президентом. Я думаю, цю інформацію вам цікаво буде почути, оскільки вона достовірна.

Вдумайтесь: в Україні щороку помирає від туберкульозу 10 тисяч осіб, щодня виявляють 10 нових хворих на туберкульоз, серед яких – діти. З 1995 року, коли було оголошено епідемію, померло 150 тисяч громадян України. Нині через від'їзд лікарів не укомплектовані штати протитуберкульозних закладів, немає кому і немає чим лікувати.

Туберкульоз – питання номер один у світі. Всесвітня організація охорони здоров'я і Глобальний фонд вивели цю проблему на саму вершину. Розробляється програма поетапного подолання цієї хвороби до 2035 року. Україна як учасник світового руху також повинна брати в цьому участь. Більше того, боротьба з туберкульозом є предметом міжнародних зобов'язань в частині виконання положень Угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

Андрію Володимировичу, ви сьогодні казали, що досягнення цього залу – безвіз. Я мушу вам сказати, що цей безвіз як відкрився, так не просто закриється, а захлопнеться, тому що фахівці Європейського бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я відкрито й обґрунтовано заявляють, що побоюються зростання захворюваності на туберкульоз в ЄС через надання безвізового режиму для громадян України.

Якщо ви подивитесь, що робиться із захворюванням на кір – 100 тисяч хворих за три роки! Безпрецедентне в історії число хворих, а випускниця Мічиганського коледжу не спромоглася сказати, що є ознаки епідемії. На окраїнах Нью-Йорку 235 чоловік захворіло на кір, який привезли хасиди з України. Цей безвіз може дуже ганебно закінчитися для України.

Щоб боротися з туберкульозом, треба приймати програму. Хочу тим емісарам, які заїхали й засіли тут, нагадати, що з 2002 по 2011 рік велася постійна робота. На сьогодні є потреба укласти нову угоду, прийняти нову програму. Стара програма закінчилася у 2016 році, перерви не було. Не прийняли програми. У 2017 році – ріст захворюваності на туберкульоз серед дітей.

Кабінет Міністрів розробляє концепцію у 2017 році. Знаєте, коли вона внесена на розгляд Комітету з питань охорони здоров'я? Учора на засіданні комітету ми її розглядали. Вона була подана в січні місяці! Два роки ніхто не подавав, і нам розповідають, що ведеться боротьба.

Тут – зліва і справа – сидить багато гранітоїдів, які роблять флешмоби і запрошують випускників коледжу піаритися. В Америці їх не знімали, а тут цікаво показати свої знання. Я вам покажу. Я не знаю, що ви говорите, звітуючи перед Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Я мушу сказати, що 5 березня 2019 року наказом № 505 Міністерства охорони здоров'я здійснено розподіл протитуберкульозних препаратів, закуплених у 2017 році! Це означає, що ні в 2017, ні в 2018, ні в 2019 роках нічого немає. Оце наказ від 2018 року про розподіл препаратів, закуплених у 2016 році, 16 мільярдів гривень було виведено за кордон. На сьогодні немає ні ліків, ні повернення грошей.

Програмою боротьби з туберкульозом передбачено використання майже 3,5 мільярда бюджетних коштів. Нам пропонують у комітеті шляхом голосування восьми осіб затвердити урядову програму. Ви думаєте, з міністерства хтось прийшов? Не прийшла ні Супрун, ніхто. Я розумію, що в неї освіти немає, я розумію, що у Володимира Борисовича медичної освіти немає, але хтось же повинен знати юридичне право.

Давайте тоді повернемося до Конституції. Частиною першою статті 58 Конституції України закріплено положення щодо неприпустимості зворотної дії в часі законів, інших нормативно-правових актів, що є загальноновизнаним принципом права. Не знає про це людина, яка тимчасово виконує обов'язки міністра, але чому депутатів заставляють заднім числом списати 1,5 мільярда коштів, використаних у 2017, 2018 роках, і прийняти програму заднім числом?

Учора комітет, зокрема представники БПП, які не спроможні будуть взяти відповідальність за Супрун, «Народного фронту», «Самопоміч» в повному складі, стовідсотково, крім одного, що утримався, одногосно прийняв рішення підтримати пропозицію повернути Кабінету Міністрів програму на доопрацювання, і щоб прийшов доповідати або голова комісії Розенко, або Супрун. Нагадую: Супрун, яка була для вас гирею на ногах, перетвориться на кайдани.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Виступи народних депутатів завершено.

Ми маємо змогу продовжити розгляд проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» ([№ 5670-д](#)). Запрошую на трибуну голову Комітету з питань культури і духовності Княжицького Миколу Леонідовича. Будь ласка, 1 хвилина. Нагадаю: поправка 1975 Німченка, Шуфрича. Після виступу Княжицького я вам надам слово. Будь ласка, пане Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., *голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»)*. Дякую. Насамперед я хочу висловити підтримку Андрію Парубію, бо ви знаєте, що непорядні, нечесні люди збирають підписи за його відставку, за відставку людини, яка засвідчила своєю роботою вірність Україні, любов до України, яка завдяки створенню Самооборони Майдану і керівництву Самообороною Майдану забезпечила рух України в європейському напрямку, до підписання Угоди про Асоціацію з ЄС.

Пане Андрію, дякую вам особисто також за все, що ви робите для прийняття закону про мову. Хочу сказати, що нам украй важливо прийняти цей закон для того, щоб мова перестала бути предметом спекуляцій. Треба прийняти закон демократичний, який заспокоїть українське суспільство, знайде підтримку як на Заході, так і на Сході, щоб нарешті припинити мовні спекуляції, дозволити Україні вільно і демократично розвиватися.

Проти такого закону виступають антиукраїнські сили, які вигадують фейки, корумповані сили, які під виглядом захисту українства розказують, що закон не буде дієвим. На нього накидаються всі, тому що спекулювати мовою і ділити Україну вигідно багатьом силам, особливо тим, що знаходяться поза Україною і хочуть, щоб наша держава була розділеною, її громадяни не знаходили спільної мови, хочуть протиставити українців та представників національних меншин. Закон врахує всі інтереси, буде комфортним для всіх, раз і назавжди поставить крапку в мовних спекуляціях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я хочу зробити повідомлення. О 14:30 на третьому поверсі відбудеться засідання Комітету з питань культури і духовності. Повідомляю тим, хто має намір взяти в ньому участь, щоб до завтра ми знайшли всі спільні формулювання. Нагадаю, що сьогодні ми маємо розглянути всі поправки, щоб завтра об 11 годині перейти до прийняття рішення.

Ведеться системна робота, щоб переконати депутатів не голосувати, не приходити завтра на засідання. Наголошую: кожен, хто вважає себе українцем, українським патріотом, державником, має бути завтра в залі Верховної Ради України об 11 годині, щоб взяти участь у голосуванні.

Надаю слово для виступу щодо поправки 1975 пану Німченку. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Я хочу звернути увагу на те, що доповідач ставить у розряд антиукраїнців тих, хто не згодний з цим законопроектом. Я не дозволяв би собі висловлювати такі думки. Це перше.

Друге. Щодо питання про список, підтримку, відкликання тощо. Ми зараз розглядаємо законопроект, не треба вплутувати політику чи світоглядні бачення щодо інших напрямів, що не стосуються законопроекту.

Прошу виключити пропозицію щодо доповнення новою частиною статті 2, тому що саме втручання в Закон «Про Регламент Верховної Ради України», по суті, є порушенням законодавчої процедури

і принципу, встановленого Конституційним Судом, про недопустимість врегулювання іншим законом правовідносин, які вже врегульовані. Можна внести доповнення, а уніфікувати норму...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Я назвав ворогами України не тих, хто проти якихось норм цього законопроекту. Ми обговорюємо його за демократичною процедурою, люди мають різні погляди, а ті, які за мовною ознакою намагаються страляували представників різних народів, що проживають в різних регіонах України, безумовно, є антиукраїнцями.

Ця поправка технічна. Питання перекладу виступів іноземців іншими мовами має регулюватися Регламентом. Якщо хтось виступає в парламенті іноземною мовою, то в стенограмі виступ буде перекладено українською мовою. Конституційний Суд України не забороняє здійснювати переклад стенограм. Комітет відхилив цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1975. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 13.

Рішення не прийнято.

Поправка 1976. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, звертаю вашу увагу на те, що термін «промова» не уніфікований, бо є ще «доповідь», «інформація». Скажіть, що таке «промова»? Це інформація, яку надає доповідач, чи це доповідь? Правова невизначеність породжує пересуди й дуалізм під час застосування. От про що йдеться. А законопроект розробляється і приймається саме для того, щоб його застосовували люди, які навіть не знають юридичних норм.

Що таке «промова»? А інше що? Може бути переклад. Як бути, якщо виступають гості з-за кордону? Я прошу це врегулювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний колего Німченко, хочу звернути вашу увагу на те, що в Законі «Про Регламент Верховної Ради України» використані терміни «промова» і «промовець». Ви в даному разі – промовець, який пропонує виключити норму про те, що промова, виголошена іншою, ніж державна, мовою на засіданні Верховної Ради, її комітету чи комісії, у стенограмі перекладається державною мовою.

Комітет не погодився з цією поправкою, бо вважає: якщо промовець говоритиме іноземною мовою, то в стенограмі його виступ має бути перекладено українською, тому цю норму вилучено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1976. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 9.

Рішення не прийнято.

Колеги, я хочу повідомити, що до мене надійшла заява від фракції «Опозицій блок» та групи «Партія «Відродження» з вимогою оголосити реальну перерву, а потім надати слово для виступу. Оскільки в Регламенті Верховної Ради України зазначено, що перерва надається до 30 хвилин, і це не регламентується, я оголошую перерву на 5 хвилин. Прошу всіх бути в залі за 5 хвилин, які швидко минуть.

О 10:55 я надам слово для виступу голові фракції «Опозиційний блок» Новинському, і ми продовжимо нашу роботу.

Я ще раз наголошую: відповідно до Регламенту перерва оголошується до 30 хвилин. Це вимога двох фракцій. Почекаємо 5 хвилин. Проведемо консультацію і продовжимо роботу за 5 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час, відведений на перерву, стрімко минає. У мене все записано: 10:54. Ще 1 хвилина, за 30 секунд я вас запрошую до залу. Час, відведений на перерву, вичерпано.

Запрошую до слова голову фракції «Опозиційний блок» пана Новинського. Будь ласка, 3 хвилини.

НОВИНСЬКИЙ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні громадяни! Шановні народні депутати! Період президенства Петра Порошенка ще належить оцінити історикам та правохоронцям, але вже зрозуміло, що за останні п'ять років було зроблено багато такого, що обернеться великими неприємностями. Насамперед ідеться про експерименти влади у сфері релігії, спроби знищити канонічну Українську Православну Церкву і створити кишенькову невизнану світовим православ'ям ПЦУ.

Ми, представники «Опозиційного блоку», попереджали про можливі наслідки втручання держави у церковні справи. Сьогодні, на жаль, вже можемо говорити про церковне рейдерство, яке набуло масового характеру. У низці регіонів масового характеру набули випадки незаконного заволодіння майном, культовими будівлями та спорудами, що перебувають у власності та користуванні релігійних громад УПЦ, шляхом проведення зборів територіальних громад, де приймаються незаконні рішення, складають фіктивні протоколи.

Усі випадки незаконного заволодіння майном супроводжуються сутичками, насиллям та підробкою документів. При цьому всі громади УПЦ фізично продовжують своє існування та здійснюють релігійне життя на чолі зі священниками. Проте влада не бере цього до уваги. Бачимо очевидну дискримінацію за релігійними ознаками та поділ віруючих на правильних і неправильних.

Станом на сьогодні посадові особи обласних державних адміністрацій на підставі фіктивних документів незаконно переоформили 80 парафій Української православної церкви. Наймасовіший характер подібних акцій – у Рівненській та Волинській областях. Розпорядженням голови Рівненської ОДА Муляренка та голови Волинської ОДА Савченка незаконно здійснено перереєстрацію статутів релігійних громад у новій редакції у зв'язку зі зміною підлеглості зареєстрованого статуту релігійних організацій та зі зміною їх місця знаходження та юридичної назви. Наслідком цього стали чисельні напади на храми, священників, вірян УПЦ.

Особливо відзначилися у Здолбунівській, Корецькій та Гощанській РДА, Курозванівській та Сестрятинській сільрадах, Радивилівській райраді, у Березнівському відділенні поліції, в місті Берестечку,

в Луцькій міській раді та багатьох інших. Порушення законодавства у сфері державної реєстрації релігійних громад відбувається також у Київській, Вінницькій, Житомирській, Закарпатській та інших областях України.

Шановні колеги, вважаю, що треба негайно розпочати виправлення вчинених злочинів та перегинів. Треба негайно зупинити церковне рейдерство і прийняти нове збалансоване законодавство, що врегулює відносини між конфесіями, а також ступінь державного втручання у церковні справи. Хочу зазначити, що кожна протиправна дія, кожен факт переслідування, нападу чи тиску на священиків та віруючих УПЦ (*Шум у залі*), кожне захоплення, незаконне розпорядження і підроблений документ будуть розслідувані, а винні покарані. Звертаюся до чиновників і представників місцевого самоврядування: не робіть нічого такого, що матиме правові наслідки (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Час вичерпано. Я вже надав вам час. Ні! Я всім надаю однаково – до 30 секунд (*Шум у залі*). Це при тому, що цей чоловік виходить і погрожує створеній в Україні Українській церкві. До чого ми дійшли? Ми, ті хто 100 років ішли до створення своєї церкви. Уже понад 500 громад перейшли до Української церкви. Українське суспільство об'єднується навколо Української церкви.

Ви нам не погрожуйте, друзі. Не погрожуйте, будь ласка (*Шум у залі*), бо ми можемо говорити набагато жорсткіше, але ми ведемо цивілізовану дискусію. Не погрожуйте українцям, які хочуть об'єднатися в Українську церкву. Українці мають на це право, мають таку волю і будуть надалі об'єднуватись навколо Української церкви. Реванш не пройде. Епоха тьми не повернеться.

Запрошую до слова голову комітету Миколу Княжицького. Наступна правка 1978. Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановний головуючий! Поправка Шуфрича і Німченка. Я прошу називати прізвище Шуфрича, ви чомусь забуваєте. Пане головуючий! Пане головуючий, я до вас звертаюся.

Це поправка Німченка і Шуфрича, а ви сказали: Німченка. За Регламентом ви повинні називати авторів поправок.

Щодо поправки. Подивіться, до чого тут підводиться – влаштувати іспити для так би мовити кандидата в народні депутати відповідно до статті 173. До чого тут інший закон, норма про знання мови? Це громада обирає (*Шум у залі*). На сьогодні ще існує мажоритарна система обрання.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. 10 секунд.

НІМЧЕНКО В.І. Є мажоритарна система. Подумайте, якщо людина не володіє вільно українською мовою...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, ми зараз розглядаємо поправку 1978, а не 1979. Це поправка не про народного депутата. Тут ідеться про вимоги до спеціального прокурора, який займатиметься дослідженнями питань можливого імпічменту Президента, бо таке виписано. У чинній редакції передбачено, що він повинен володіти державною мовою. Даним пунктом передбачено, що рівень володіння має бути підтверджено в загальному порядку, тому цей пункт треба залишити, відповідно вашу поправку було відхилено. Це стосується прокурора, який доповідатиме в разі імпічменту Президента, а не народного депутата.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу проголосувати.

«За» – 8.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1979. Народний депутат Писаренко не наполягає.

Наступна поправка 1980. Народний депутат Німченко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон народного депутата Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Хочу сказати шановному доповідачу: подивіться, там стоїть двокрапка і ніякої редакції немає. Ви бачите чи не бачите? Подивіться поправку 1977, а тоді розкажіть, про що йдеться. Випишіть, як це передбачено, законопроект, який ви вносите до залу, а ваші домисли я не можу вкласти у висновок. Ось про що йдеться.

Щодо Національної комісії зі стандартів державної мови. Подивіться, який у вас подвійний підхід. Ви кажете, що достатньо атестата. Це для кого – для органів місцевого самоврядування? Якщо є атестат, то в нього внесено оцінку з української мови. Що ще повинна робити людина – скласти іспит комісії чи гроші платити? Будь який громадянин вимагатиме, щоб у торговельному закладі всі розмовляли українською мовою.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, ви повернулися до попередньої поправки. Там після двох крапок написано «володіє державною мовою на рівні, встановленому Національною комісією зі стандартів державної мови». А ви щойно виступали щодо поправки 1980. Ця поправка, справді, стосується народних депутатів. Ви пропонуєте виключити пункт «володіє державною мовою на рівні, встановленому для обіймання посади народного депутата». Очевидно, що народні депутати, присутні в цьому залі, повинні володіти і розмовляти українською мовою, тому комітет відхилив цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу голосувати.

«За» – 12.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1981. Прошу увімкнути мікрофон народного депутата Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ми добралися вже до Закону «Про прикордонний контроль», вже узгоджуємо його з проектом Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Подивіться, будь ласка, назву: «Про прикордонний контроль». До чого тут мова?

Ми вважаємо, що цей закон не можна чіпати. У нас є загроза українській мові на кордоні чи що? Чи там не використовується державна мова? Яка причина порушення питання про захист української мови як державної на кордоні? Навіщо ми втручаємося? Я хочу, щоб ви пояснили, тільки не посилайтеся на те, що люди під час проходження паспортного контролю повинні розмовляти державною мовою. Хто це оскаржує? Це перше.

Друге. Як ви можете примусити людину, яка...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Ми ж обговорюємо лише перехідні положення. Ми вже обговорили статтю 7¹, в якій зазначено, що під час перетину громадянами України державного кордону України прикордонний, митний та інші види контролю здійснюються державною мовою. Під час перетину іноземцями або особами без громадянства державного кордону України прикордонний, митний та інші види контролю здійснюються державною мовою або іншою мовою, якою володіє посадова чи службова особа, яка здійснює контроль. Ми лише вносимо зміну до Закону «Про прикордонний контроль», яку колеги Німченко і Шуфрич пропонують виключити. Комітет із цим не погодився, тому поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу голосувати.

«За» – 14.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1982. Прошу увімкнути мікрофон народного депутата Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Ідеться про попередньо висловлене обґрунтування. Вважаємо, що так виписувати зміну до закону, як запропоновано – стаття 7¹ – недопустимо. Просимо виключити цю зміну до закону.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Цією поправкою пропонується виключити назву статті, комітет її не підтримав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 9.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1983. Народний депутат Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Я вам просто процитую: «Мова контролю під час перетину державного кордону». Ви розумієте, що контроль – це дія, а мова – це інше правове поле? Ну, що ми пишемо? Яка деталізація? До чого вона приведе? Мова контролю. Ви розумієте, про що йдеться чи ні?

Далі ви посилаєтеся: «Мова контролю під час перетину державного кордону України визначається Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Що ви нагородили? Який смисл? Яка етимологія? Розкрийте її. Що таке «мова контролю»? Що таке «контроль на кордоні»? Ви як доповідач знаєте? Я не знаю. Розкажіть, будь ласка. Я хочу, щоб не допускали такого змісту, це ж норма законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний колего, я щойно вам нагадав зміст статті 7¹, ви просто ще раз прочитайте. Я щойно читав статтю, вона є в документі, розданому вам. У ній зазначено, що застосування державної мови під час перетину державного кордону України громадянами України здійснюється державною мовою, але якщо особа її не знає, то іншими мовами. Ви пропонуєте виключити посилання на закон про мову. Комітет не підтримав вашу поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1984. Народний депутат не наполягає.

Наступна поправка 1985. Народний депутат Папієв наполягає, але його немає в залі.

Наступна поправка 1986 народного депутата Німченка. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хочу поінформувати вас, що ми перейшли вже до... Вибачте, увімкніть, будь ласка, таймер, оскільки...

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Німченко, продовжуйте, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Ми перейшли до Закону «Про культуру». Я хочу лише сказати, що ідеологія цього законопроекту в системі культури починається з рішення міських рад Львова, Житомира і, здається, Тернополя щодо мораторію на російськомовний культурний продукт. Ви можете собі уявити, що таке рішення могло бути прийняте в ХХІ столітті? Оце і все, що ми можемо сказати.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Саме тому, що в нас немає закону про мову, кожна обласна рада приймає свої рішення, тим самим розділяючи країну, а це невірно. Має бути єдиний уніфікований закон для всієї країни, про що йдеться в цій поправці. Закон «Про культуру» кореспондується із проектом Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» і узгоджується з ним. Ви пропонуєте її виключити. Комітет вашу пропозицію відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу голосувати.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1987. Увімкніть мікрофон народного депутата Німченка, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановний доповідачу, ви саме визначили суть того, про що ми дебатуємо вже три тижні. Ви сказали: оскільки в областях приймають такі рішення, треба це уніфікувати на рівні закону – заборона, мораторій на російськомовний культурний продукт. Це зрозуміло, але знаєте, як казали раніше: видно пана по халявах. Я хочу подивитися на ідеологію, що закладена тут. Ви не вбачаєте

розколу суспільства таким законопроектом, такими посилами на заборону? Мораторій – це і є заборона. Ви ще сказали, що це буде уніфіковано на рівні закону.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так, я сказав, що я проти будь-яких заборон чи мораторію на російсько-, польсько- чи угорськомовний продукт, тому що це недемократичні методи. Цим законопроектом пропонується заборонити такі методи, а ви їх зараз відстоюєте. Тому цю вашу поправку було відхилено. Ми не будемо забороняти продукт будь-якою мовою, але українську мову маємо захищати, що й запропоновано цим законопроектом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу голосувати.

«За» – 14.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1988. Увімкніть мікрофон народного депутата Німченка, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Для інформації доповідачу. Хочу повідомити, що такі рішення були оскаржені громадською організацією «Український вибір», до якої я причетний. Щоб ви знали: суд визнав такий мораторій незаконним. Те саме буде і з вашим законопроектом після прийняття. От про що йдеться.

Щодо поправки. «Порядок застосування мов у сфері культури визначає Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Скажіть, будь ласка, ви ж тут місяць ведете мову про те, що треба захищати, бо є загроза функціонуванню української мови як державної. Скажіть, будь ласка, де в системі культури є такі квоти? Квоти ви встановили, титри ви встановили. Якщо вже йдеться про сферу культуру, скажіть, сфера культури – це життя людей...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Проектом Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» не просто запроваджується обов'язковість використання державної мови у сфері культури, а й допускається застосування інших мов.

Я наводив приклад під час обговорення цієї статті. Табличка в музеї чи іншому місці може бути написана будь-якою мовою, але поруч має бути напис українською. Це нікого не обмежує. Це просто захищає українців, щоб вони могли отримати культурні послуги, але не забороняє людям, які використовують інші мови, отримувати послуги іншими мовами. Це абсолютно демократична стаття, яку ви пропонуєте виключити. Комітет відхилив вашу поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу голосувати.

«За» – 12.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1989. Народний депутат Папієв наполягає на голосуванні щодо підтвердження. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»).* Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Ви бачите, що продовжується розгляд цього антинародного законопроекту. Як людина, яка все життя спілкується українською мовою, я можу сказати: більшої шкоди українській мові ніж такий закон ніщо не може завдати.

Фактично в назві законопроекту міститься, здавалося б, позитив (про функціонування), а тіло законопроекту сформовано в такий спосіб, що це законопроект про заборону російської, румунської, угорської, кримськотатарської мов. Отже, такий закон не має права на існування в цивілізованій європейській країні. Ви обманюєте людей, кажете їм неправду про суть і зміст цього законопроекту. Голосуйте, приймайте, але народ України вже показав вам під час другого туру президентських виборів ваш рейтинг, який буде зведений до нуля.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Оскільки лідер політичної сили, до якої я належу, не брав участі у виборах, а лідер вашої політичної сили брав участь, то народ показав вам ваш рейтинг, якщо ми говоримо про рейтинги. Я дуже прошу вас, колего, не виказувати, як мені здається, вашу ненависть до росіян, румунів, особливо до кримських татар, яких ви постійно згадуєте з такими словами ненависті. Захищаючи українців, такий закон захищатиме росіян, румунів, кримських татар, громадян України всіх національностей. Як я вже казав, якщо в музеї має бути напис українською мовою, це не забороняє здійснювати напис іншими мовами. Будь ласка. Це веде до миру, спокою, який ви постійно хочете порушити.

Поправку Писаренка, до речі, було враховано, тому що зміни до Закону «Про вибори народних депутатів України» виключено із законопроекту. Прошу врахувати її не повністю, а без підпункту 2.40.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу народних депутатів визначитися щодо поправки в редакції, запропонованій головою комітету.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1990. Народний депутат Папієв наполягає. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М. Шановна пані головуюча! У мене єдине прохання до вас, воно вже лунало не раз у цьому залі. Я людина, яка ніколи не переходить на особистісне, але дуже прошу вас як головуючу на пленарному засіданні уважно слухати пропозиції народних депутатів України. Ви ставите на голосування пропозицію, що відсутня в таблиці. Не можна під час другого читання голосувати якісь пропозиції з голосу, висловлені головою комітету.

Попереднє голосування ви провели всупереч чинній нормі Регламенту. Ви не знайдете ніде норми про те, що під час другого читання можна ставити на голосування пропозицію, відсутню в таблиці, яку пропонує голова комітету з голосу. До чого ви дійшли? У мене дуже велике прохання: вивчіть, будь ласка, Регламент і уважно слухайте, які пропозиції вносять народні депутати України. Я взяв слово, в якому...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Наступна поправка... *(Шум у залі)*. Шановний депутате Папієв, ви мали можливість завершити. Наступна поправка 1991. Народний депутат Папієв.

ПАПІЄВ М.М. Оксано Іванівно, у Регламенті є глава про дотримання норм депутатської етики. Прочитайте її, будь ласка. Надаючи слово, ви зобов'язані дослухати пропозицію народного депутата України.

Повторюю (бо ви знаєте, що такий закон буде предметом розгляду в Конституційному Суді): під час розгляду в другому читанні, надавши мені слово щодо поправки 1989, ви не дали мені можливості скористатися конституційною нормою законодавчої ініціативи народного депутата України і висловити пропозицію поставити поправку на голосування щодо підтвердження в повному обсязі. Навчіться вести пленарне засідання, вивчіть Регламент, це нескладно. Регламент навмисне виписано простою, доступною мовою, щоб ви могли вести засідання відповідно до Регламенту.

Прошу поставити мою поправку на голосування щодо підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу голову комітету прокоментувати. Скажу лише, що предметом обговорення народних депутатів під час розгляду законопроекту є поправки до законопроекту, а не інші міркування. Тому, будь ласка, обговорюйте поправки. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, хочу зазначити, що Регламентом не передбачено ставити на голосування щодо підтвердження поправки, які не обговорені. Ми повинні їх обговорити. Це перше.

Друге. Регламентом не передбачені виступи не з приводу поправок, що ви постійно робите. Будь ласка, виступайте щодо поправки, це дасть нам можливість конструктивно працювати. Поправка колег Німченка і Шуфрича була врахована.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Папієв наполягає на голосуванні щодо підтвердження поправки народного депутата Німченка, яка була врахована. Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 32.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1992 народного депутата Німченка. Народний депутат Папієв наполягає на підтвердженні. Пане Німченко, ви будете виступати? Прошу увімкнути мікрофон народного депутата Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Я хочу сказати, що попередня поправка не має висновку комітету. Ви ставили на голосування. Навіть не написано: чи вона врахована, чи не врахована. Це домисли чи конспірологія доповідача і ваша як головуючої на пленарному засіданні? Я хочу, щоб це було зазначено. Ідеться про те, що комітет взагалі не розглядав нашу поправку, тому що не вказано «враховано» чи «не враховано».

Я хочу, щоб не порушувалися права народного депутата. Це законодавча процедура. Наприклад, щоб ми знали: відхилено чи враховано. Я повинен знати, що враховано. Ви подивіться, там де поправка 1991 немає «враховано». Доповідачу, поясніть, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, надайте 30 секунд народному депутату Німченку щодо поправки 1992. Поправку 1991 ми вже проголосували.

НІМЧЕНКО В.І. Пані Оксано! Я ж сказав: поправка 1991, автори – Нестор Іванович Шуфрич і Василь Німченко, також Іванович.

ГОЛОВУЮЧА. Ми пропустили поправку 1990. Народний депутат Папієв. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановна Оксано Іванівно, я звертався до вас. Будьте уважнішою, відкладіть свій телефон кудись у бік, ви постійно сидите з телефоном. Ведіть засідання або говоріть по телефону. Ви пропустили поправку 1991, вам народний депутат Німченко про це сказав. Шановна головуюча, відкладіть телефон, ведіть засідання. Виберіть щось одне: або головуйте на засіданні, або вирішуйте особисті питання.

Ви пропустили поправку 1991, депутат Німченко вам чітко, зрозуміло сказав, що поруч із цією поправкою взагалі відсутня рекомендація комітету. Подивіться, прочитайте: тут немає ні «відхилено», ні «враховано». Таблиця взагалі сформована таким чином, що в ній абсолютно відсутня редакція комітету. Народні депутати України голосують «кота в мішку».

ГОЛОВУЮЧА. Шановний народний депутате, голова комітету вже уточнив, що це була технічна помилка, поправку 1991 ми вже проголосували.

Поправка 1993. Народний депутат Бойко (*Шум у залі*). Ми проголосували. Відкрийте стенограму, прочитайте.

Поправка 1993. Народний депутат Бойко.

БОЙКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Поправка 1993 була відхилена комітетом у зв'язку з тим, що поправки 1989-1992 були враховані. По суті, норму, до якої я вносила зміну, було відхилено. Тому немає потреби ставити на голосування. Сподіваюся, що комітет потім врахує ті пропозиції, що були розбалансовані. Повторюю: немає потреби ставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Пане голово комітету, будете коментувати? Не наполягає на голосуванні. Добре, рухаємося далі.

Поправка 1994. Народний депутат не наполягає.

Поправка 1995. Не наполягає.

Поправка 1996. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хочу поінформувати вас, що йдеться саме про поширення юрисдикції цього законопроекту в майбутньому, як це вбачають автори, на адвокатську діяльність через внесення змін до Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», до речі, системних змін. Ви лише подивіться, хто робив експертизу на

предмет того, що адвокатура є приватною інституцією, де працюють фахівці в галузі права.

Я хочу, щоб ми не чіпали цих законів, там же виписано, що відносини з судами відбуваються виключно офіційною державною українською мовою. Це вже записано в Законі «Про судоустрій і статус суддів».

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, 30 секунд. Не нервуйтеся.

НІМЧЕНКО В.І. Колеги, я хочу сказати, що, по суті, всі правовідносини в судовій системі, як і у правоохоронній, вже визначені законодавством, що використовується виключно державна українська мова (*Шум у залі*). Навіщо перевантажувати...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановна головуюча, попросіть, будь ласка, цього депутата (я не бачу, хто це) не бігати туди-сюди, бо я ж не бачу промовця.

Шановний колего Німченко, хочу процитувати: «частину першу статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» («Відомості Верховної Ради України», 2013 рік, № 27, ст. 282) після слів «володіє державною мовою» доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного згідно із Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». А за статтею 10 законопроекту рівень володіння адвокатом державною мовою засвідчується шкільним атестатом.

Отже, цей пункт лише вносить зміни – узгоджує між собою Закон «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та цей законопроект. Адвокати повинні володіти українською мовою, для цього достатньо шкільного атестату. Крапка. Вашу поправку було відхилено. Дякую, Василю Івановичу.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 6.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1997. Прошу увімкнути мікрофон народного депутата Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Це стосується діяльності адвокатури. Пані Оксано, ви знову розмовляєте. Я тут, Німченко, я в залі. Я хочу вас запитати: чому ви минули поправку 1992, взагалі її не побачили? Я думаю, що ваш посил невірний, тому хочу, щоб ви не обмежували мене як народного депутата і повернулися до моєї поправки 1992.

Щодо даної поправки, просимо її виключити, тому що, як сказав доповідач, у Законі «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» це виписано. Навіщо вводити норму про державну мову? За Конституцією державна мова – українська. Як ще влучніше сказати? Ви пишете «як державної», до чого тут «як державної»?

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат завершив. Дякую.

Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Я дуже шаную Василя Івановича Німченка. Може ми, справді, не проголосували поправку 1992? Якщо він наполягає, ми можемо її ще раз поставити на голосування. Там якийсь депутат затуляє Німченка, махає руками. Опустіть руку, депутате, бо ви затуляєте Німченка. Поставте поправку на голосування. Так, Василю Івановичу, ставимо на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ставлю на голосування поправку 1997, потім повернемося і проголосуємо поправку 1992. Прошу проголосувати поправку 1997.

«За» – 10.

Рішення не прийнято.

Поправка 1992. Ми її обговорили, але народний депутат Німченко наполягає на голосуванні. Ми пропустили голосування. Прошу проголосувати.

«За» – 12.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я дуже дякую шановній пані Оксані Сироїд, яка дуже активно працювала над поправками разом із залом. Продовжуємо роботу.

Поправка 1998 шановної колеги пані Бойко. Будь ласка, пані Олено.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, поправкою 1998 пропонується у пункті 2.41 розділу VIII «Перехідні положення» слова «Національною комісією стандартів державної мови» замінити словами «центральним органом виконавчої влади у сфері освіти та науки». Ця поправка спрямована на те, щоб впорядкувати вже існуючі повноваження центральних органів виконавчої влади. Прошу поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже прошу коментар голови комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Оскільки за прийнятою комітетом редакцією статті 6 адвокат підтверджує рівень володіння мовою шкільним атестатом, у якому є оцінка з української мови, або сертифікатом, якщо атестату немає, цю поправку було відхилено, але ми не проти голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу проголосувати поправку 1998. Колеги, прошу визначатися.

«За» – 11.

Поправку відхилено.

Друзі, ми вже дійшли до поправки 2000, з чим я всіх дуже вітаю. Рухаємося дуже швидко до фінального голосування.

Поправка 2001 авторського колективу Нестора Шуфрича і пана Німченка. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ми вже зайшли в Кабінет Міністрів. Я так розумію, що на сьогодні не діє ні Закон «Про державну службу», ні Закон «Про центральні органи виконавчої влади», де чітко виписано, хто якою мовою розмовляє. Я хочу, щоб ви зважили на те, що в нас уже половина Кабінету Міністрів – це політичні фігури, на які не поширюється трудове законодавство. Ви це знаєте чи ні?

Ми ведемо мову про те, що не врегульоване питання застосування державної мови в Кабінеті Міністрів? Це смішно. Це передбачено і Законом «Про Кабінет Міністрів України», і Законом «Про центральні органи виконавчої влади», і взагалі є стаття 10 Конституції. Про що ми ведемо мову? Для таких мужів від влади, як у Кабінеті Міністрів... Ми торгуємося, щоб все-таки завести в цей закон у майбутньому таку норму? Не потрібно, це не вписується ні в які рамки законотворення.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Буду вдячна, якщо ми все-таки вестимо мову про суть поправок. Ви ж знаєте, що я тут найбільший поціновувач суті поправок.

Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановні колего, у чинному Законі «Про Кабінет Міністрів України» виписано, що члени Кабінету Міністрів України повинні володіти державною мовою, але не зазначено, як це перевіряється, що й запропоновано. Проте порядок засвідчення рівня знання державної мови передбачено і цим законопроектом. У даному разі ми робимо посилання в Законі «Про Кабінет Міністрів України» на закон про мову, тому вашу поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу визначатися щодо поправки 2001.

«За» – 7.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2002 так само авторського колективу Шуфрича і Німченка. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Поправка 2002. Шановні колеги, хочу звернути вашу увагу на те, що доповідач заявив і визнав, що це питання врегульовано. Національну комісію заводять не для того, щоб запровадити іспити, а для того, щоб порядок застосування мови був таким як буде передбачено законом. Це трохи відрізняється від висловлювань доповідача.

Я хочу, щоб ми зважали на те, що це державна інституція, яка сама зобов'язана забезпечити неухильне виконання статті 10 Конституції. А ми що кажемо? Що це конституційно, повинно бути ще конституційніше. Так це звучить. Скажіть, будь ласка, де в Кабінеті Міністрів є загроза державній мові? Ви вчора чули, що було коли я наголос не там поставив – Україна чи Україна. Сказали, що треба вибачитися. Це тільки наголос, а можете собі уявити, що буде...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо. Ви знаєте, пане Німченко, мені здається, зал вас підтримує, коли ви змінюєте на краще вашу українську. Репресій я поки що не бачила в цьому залі.

Пане Княжицький, вам слово для коментаря. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.І. Дякую. Виписано: «перше речення частини першої статті 7 доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів української мови». Колега Німченко пропонує виключити цю поправку. Комітет не погодився, зважаючи на те, що членів Кабінету Міністрів призначає не Кабінет Міністрів, а Верховна Рада. Це процедурна стаття, якою регулюється те, що вже виписано в Законі «Про Кабінет Міністрів України».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу голосувати.

«За» – 6.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2003 шановної колеги пані Олени Бойко. Прошу.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, у пункті 2.42 розділу VIII «Перехідні положення» слова «Національною комісією стандартів

державної мови» пропоную замінити словами «центральним органом виконавчої влади у сфері освіти та науки». Комітет пропонує перше речення частини першої статті 7 доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів української мови».

Це моя стандартна пропозиція – все-таки змінити повноваження і не надавати їх Національній комісії зі стандартів української мови, а використати вже існуючий ресурс Міністерства освіти і науки, інших національних органів, які займаються і стандартизацією української мови, і оцінкою якості знань. Прошу поставити цю поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам за роз'яснення, шановна колего. Позиція голови комітету щодо цієї поправки.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую, шановна колего. Ми, справді, багато дебатували про те, який саме орган повинен засвідчувати і контролювати рівень володіння мовою, а також який орган повинен розробляти стандарти державної мови. За прийнятою комітетом концепцією таким органом є саме Національна комісія зі стандартів української мови.

Оскільки у вас, справді, було багато поправок, ми шануємо і поважаємо ваш погляд, але більшість членів комітету прийняла інше рішення, іншу структуру засвідчення рівня української мови. Саме тому цю поправку було відхилено. Комітет не проти того, щоб ставити її на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Колеги, прошу визначатися щодо поправки 2003.

«За» – 9.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2004 так само авторського колективу Шуфрича і Німченка. Слово – пану Німченку. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Ми просимо виключити позицію, про яку йдеться у цій поправці. Сказане колегою, справді, заслуговує на увагу. У нас же є цільовий орган освіти і науки, функціональні обов'язки якого – перевіряти знання на відповідність. Це перше.

Друге. Щодо державного сертифікату. Ви вносите зміни до 19 законів і в кожному пишете про державний сертифікат. Вкажіть у матеріальній частині, не в перехідних положеннях, або скажіть один раз, шановні колеги. Ну, хто там працював? Я так розумію, що не правовий комітет. Навіщо ви дублюєте 18 разів? Ви ж забруднюєте законопроект. Просимо виключити.

ГОЛОВУЮЧА. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Серед розробників цього законопроекту і попередніх його версій – визначні юристи. Один із них – Сергій Петрович Головатий, який зараз є суддею Конституційного Суду. Ще один – професор Василенко. Він досвідчений правник, який працював у міжнародних організаціях. Інші судді Конституційного Суду допомагали нам розробляти цей законопроект.

Ми не можемо не довіряти суддям Конституційного Суду. Це все одно, що не довіряти вам, Василю Івановичу. Ви шанована людина, ми до вас дослухаємося, але в даному разі комітет вважає, що ця ваша поправка є просто прикрою помилкою, якої ви припустилися разом з колегою Шуфричем, тому рекомендував її не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Я навіть думаю, що це Шуфрич, мабуть, здійснив помилку, а Василь Іванович не був автором цієї поправки, лише підписався, тому що, як правильно сказав пан Княжицький, ми вам довіряємо. Голосуємо за цю поправку.

«За» – 7.

Поправку відхилено.

Рухаємося далі. Пані Олена Сотник на наступній поправці не наполягає. Дякую.

Поправка 2006. Так само Німченко, Шуфрич. Будь ласка, вам слово, Василю Івановичу.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, коли йдеться про інституцію, де ми можемо запроваджувати контрольні функції допоміжним законом, такий закон для діяльності Кабінету Міністрів не буде основним чи цільовим спеціальним законом. Є спеціальний закон про цей орган. Тому казати, що первинним буде закон про забезпечення функціонування української мови як державної для будь-якої державної інституції – це невірний посил.

Ми вважаємо, що цю позицію треба виключити. Специфіка законопроекту в тому, що дублюються норми і більше нічого. Що більше говоримо, то більше в пам'яті людей відкладається, що в нас іншої мови немає, крім української, незалежно від того офіційна це процедура чи неофіційна. Ми хочемо, щоб ви дослухалися і виключили цю позицію.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Дуже прошу голову комітету прокоментувати поправку 2006.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, ви знаєте, що обов'язок володіти державною мовою виписаний в багатьох законопроектах. Цей законопроект визначає механізми, яким чином це володіння має засвідчуватися. Саме тому є посилання на ці законопроекти. Комітет не підтримав поправку. Шановна колего, прошу надати мені слово щодо наступної поправки 2007.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую (*Шум у залі*). Шановний пане Михайле, ми не будемо сваритися. Усі будуть щасливі в цьому залі.

Голосуємо поправку 2006. Прошу.

«За» – 10.

До мене звернувся з проханням надати слово щодо цієї поправки для стенограми... (*Шум у залі*). Не кричіть, друзі! Ви так раділи, що я прийшла і вже не такі раді. Визначтеся зі своїми емоціями.

Шановні колеги, дозвольте оголосити, що поправка 2006 набрала 10 голосів. Поправку відхилено.

Наступна поправка 2007. У нас є листочок з письмовим проханням пана Папієва надати йому слово щодо низки поправок. Водночас ми не можемо узурпувати владу в сесійному залі, надаючи слово одному народному депутату, а маємо надавати слово всім, хто

хоче виступити щодо тієї чи іншої поправки. Ми підемо на компроміс: надамо слово пану Папієву, потім – пану Княжицькому, який прокоментує. Прошу.

Не кричіть, визначтеся, чи ви раді, чи ви не раді.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановна Ірино Володимирівно, дякую вам за те, що ви толерантно, зважено ведете засідання і надаєте слово народним депутатам України, незалежно від їхніх політичних вподобань.

Хочу звернути увагу щодо цієї поправки, це норма цієї недолугої таблиці. Доповідач мав би не розказувати свої думки. Мене зовсім не цікавить, що він думає. Перед нами є таблиця, що має бути сформована відповідно до Регламенту. У таблиці є редакція головного комітету. Ми обговорюємо поправку 2007. Написано, що вона врахована. Пропонується слова «вищого навчального закладу» замінити словами «закладу вищої освіти». Поруч редакції комітету взагалі немає. Для чого це зробив Микола Леонідович? Є всі підстави казати, що він доповідає нам таблицю в тому вигляді, який передбачає фальшування законопроекту під час завершення і доопрацювання...

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміла ваша позиція. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Я прошу колегу обговорювати поправки і не висловлювати припущення щодо методів роботи, які колеги самі ж застосовують, не переадресовувати їх. Таблиця цілком коректна. Ідеться про те, щоб по всьому тексту змінити слова «вищого навчального закладу» словами «заклади вищої освіти», тобто привести цей законопроект у відповідність із чинним Законом «Про вищу освіту». Але далі у другому абзаці цієї поправки вписано: у пропонуваніх змінах до статті 48 слова «вищих навчальних закладах» замінити словами «закладах вищої освіти», у попередньому абзаці йдеться про те саме. Прошу поставити цю поправку на голосування для підтвердження без другого абзацу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ставлю поправку на голосування на прохання голови комітету. Прошу визначатися. Це компроміс, пане Михайле. Ні, я не можу собі дозволити порушувати Регламент.

«За» – 22.

Жодного порушення Регламенту. Рухаємося далі.

Наступна поправка 2008. Найактивніший авторський колектив Шуфрич і Німченко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі, я вам дуже вдячний, але хочу сказати: якби ми не проявляли активність... Ви не виклали змісту цієї норми. Подивіться: що цією поправкою запропоновано, а яка редакція вноситься на обговорення. Що прийняв комітет? Ми тут нічого не знаходимо.

Пане Миколо, знайдіть у собі сили сказати, що це був ляп, що ж ви перед людьми такі інсинуації несете, посилаєтеся на статтю 48. Немає там нічого подібного щодо підпункту 2.43. Подивіться, будь ласка. Давайте все-таки визнавати свої помилки, бо в тому сила кожного не лише юриста, а й народного депутата. Визнати помилку і прийняти рішення про саморозпуск. Оце буде нормально.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, але мені здається, що в нас немає таких повноважень, шановний пане юристе. Ну, що ж ви закликаєте до незаконних дій у цьому залі? Я протестую! Я протестую як президія. У нас немає повноважень приймати рішення про саморозпуск.

Будь ласка, шановний пане Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, не знаю, як у ваших політичних силах, а в нас у «Народному фронті», у патріотичних політичних силах не прийнято, щоб депутати були розпущеними. Ми не можемо вести себе розпущено, як ви пропонуєте. Саморозпущеними ми не будемо, ми будемо чесними, порядними, патріотичними депутатами.

Вашу поправку відхилено, тому що питання застосування державної мови у вищій освіті врегульовано у проекті Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та в Законі «Про вищу освіту». В даному разі йдеться лише про їх узгодження.

Відтак поправка, якою пропонується відхилити таке узгодження, відхилена комітетом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Друзі, заради справедливості скажу, що в цій поправці немає жодного слова про розпусту. Тут абсолютно інший зміст, але я пропоную проголосувати. Прошу визначатися.

«За» – 9.

Зал об'єднався проти розпусти, не підтримав цю поправку.

Наступна поправка 2009... Ні, наступна поправка 2010. Так само... (*Шум у залі*). Вибачте! Вибачте! Вона врахована.

Пану Папієву – слово. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановна Ірино Володимирівно, ще раз для стенограми заявляю, що доповідач говорить неправду. Він обманює не лише зал, а й усіх громадян України. У цій таблиці в колонці, де має бути редакція, запропонована комітетом, взагалі відсутній текст поправки, не написано «враховано» чи «відхилено». Фактично він створив сьогодні умови, зумисно чи ні (це нехай Генеральна прокуратура з'ясує), для фальшування законопроекту, щоб під час доопрацювання, як завжди, під столом, і внесення на друге читання, виписати зовсім іншу редакцію, ніж та, що голосувалася у Верховній Раді України.

Кажу для стенограми, що у відповідний спосіб, маючи цю таблицю, ми підготуємо звернення про внесення в ЄРДР можливих зловживань з боку доповідача щодо цієї таблиці, бо немає кінцевої редакції комітету і неможливо... Він взагалі наводить редакцію, яка існує лише в його голові (не продовжуватиму) та в його скривленому світосприйнятті. Я хочу, щоб ми дивилися редакцію...

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Коли ми розглядали рядок 713, потім – рядок 714, у вас в таблиці, колего Папієв, зазначено: «абзац першої частини першої статті 42 після слів «володіти державною мовою» доповнити словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів української мови». Потім – рядок 715

(бачите, в таблиці): «статтю 48 викласти в такій редакції», далі – рядок 716 і так далі.

Шановна головуюча, немає Голови Верховної Ради, я знаю, що ви разом працювали над реформою парламенту. Прошу не лише курси української мови організувати, а й для деяких депутатів курси, як читати таблиці. Особливо прикро, що такі шановані колеги постійно повторюють, що під столом щось роблять. Таблицю треба на столі читати, дивитися, які норми вносяться. Прикро, тим паче, що члени регламентного комітету настільки не підготовлені до депутатської роботи. Ми потім зберемося, навчимо, як працювати з таблицями, будемо ефективно співпрацювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ставлю на голосування для підтвердження поправки 2009 в повному обсязі. Колеги, прошу визначатися.

«За» – 15.

Поправка залишається в редакції комітету.

Шановні друзі, до нас на традиційну екскурсію до Верховної Ради України завітали учні 2-го класу столичної школи № 53. Дивіться, які вони симпатичні, гарні. Вони всі чудово володіють українською мовою (*Оплески*).

Дорогі учні 2-го класу 53-ї школи! Зараз парламент працює над дуже важливим проектом Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Ми сподіваємося, що цим самим і вам допоможемо краще опанувати українську мову. Наша всім вам порада: ніколи не прогулюйте школу, не робіть так, як роблять деякі народні депутати України (*Оплески*). Друзі, раді вас бачити.

Ми продовжуємо роботу над поправками.

Наступна поправка народних депутатів України, які не прогулюють засідання парламенту, вони молодці, це Нестор Шуфрич і пан Німченко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Ідеться про поправку 2010. Шановні колеги, ми просимо виключити положення, яким встановлюються рамки для керівників, ректорів вищих навчальних закладів, незважаючи на те, державний це заклад, чи недержавний. Давайте визначимо поле застосування. Напишіть тоді, що це стосуватиметься всіх без виключення

чи лише державних, хто буде застосовувати, і тоді якийсь високопоставлений клерк сам тлумачитиме норми такого закону. До чого це призведе, ми знаємо.

Шанобливо просимо, щоб і діти чули. «Опозиційна платформа – За життя» просить виключити це положення як неконституційне, тому що статтею 10 Конституції України все це передбачено – норми поведінки, розмовна діяльність.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Я на 1 хвилину продовжую засідання для того, щоб надати слово шановному голові комітету і проголосувати цю поправку. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановні колеги, там дітки, я думаю, що і вчителі. От бачите, як твориться законопроект. Згідно з чинним законодавством директори шкіл та вищих навчальних закладів повинні володіти державною мовою. Це нормально. Ваш директор володіє державною мовою, правда? Володіє, прекрасно. А колега Німченко і весь «Опозиційний блок» пропонують виключити цю норму, щоб ці люди не володіли державною мовою, щоб вони взагалі не розуміли, якою мовою володіють. А ми наполягаємо, щоб ця норма, яка є в чинному законодавстві, залишилася і в цьому законопроекті, щоб були критерії оцінки володіння мовою. Саме тому комітет не погодився з колегами Німченком і Шуфричем.

Дякую вам, успіхів! Прошу колег не підтримувати цю поправку, бо наші директори шкіл та інститутів мають володіти і володіють українською мовою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Надаю 30 секунд пану Німченку, бо було згадано його прізвище в негативному контексті.

НІМЧЕНКО В.І. Я хочу вчителям і директорам шкіл, якщо вони там є, сказати: те, що несе доповідач, не має ніякої підстави. Ідеться про те, що вводять екзаменаційну комісію, яка називається Національна комісія зі стандартів державної мови, яка прийматиме іспити. За незнання граматики, зокрема української, – штраф до 8 тисяч. От який ви закон пропонуєте, щоб учителі це знали.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Друзі, прошу визначитися щодо поправки 2010. Скористаюся присутністю школярів: зверніть увагу, які важкі дебати тривають під час обговорення важливого законопроекту, але ніхто не б'ється. Саме так треба обговорювати будь-яку важливу тему, бачите! Добре.

Я прошу визначитися щодо поправки 2010. Що кажуть? Що це тимчасове явище? Ні, я сподіваюся, це в нас постійна висока політична культура.

«За» – 4.

Поправку відхилено.

Друзі, відповідно до Регламенту Верховної Ради України оголошую перерву на 30 хвилин – до 12 години 35 хвилин. Продовжимо роботу з розгляду поправки 2011 шановної колеги пані Бойко.

Дякую.

(Після перерви)

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, час, відведений на перерву, вичерпано. Прошу всіх народних депутатів заходити до залу, підготуватися до роботи. Поки народні депутати заходять, зачитаю оголошення, що надійшло до президії Верховної Ради України.

Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України восьмого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Незалежність та розвиток». Керівником цього об'єднання обрано народного депутата України Рибалку Сергія Вікторовича. Вітаємо новостворене об'єднання (*Шум у залі*). Документ є.

Продовжуємо розгляд проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Хочу нагадати: залишилося 74 поправки. Переконалий, ми встигнемо сьогодні розглянути майже всі з них, а завтра – завершити розгляд.

Нагадую: сьогодні комітет і кожен, хто хоче дізнатися, якою буде остаточна ключова компромісна пропозиція щодо законопроекту, зможе з'ясувати це з документа, який підготує комітет. Завтра об 11 годині – голосування. Я ще раз публічно звертаюся до всіх народних депутатів – державників, патріотів: завтра о 10.40 бути в сесійному залі, відбудеться голосування проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Я опублікую результати голосування в «Голосі України». Впевнений, що кожний нестиме відповідальність за це голосування перед своїми виборцями. Нагадую: більше 50 відсотків українців підтримують статус української мови як єдиної державної. Український парламент має цілковито відповідати волі українського суспільства і українських виборців. Нагадаю: до перерви ми завершили роботу на поправці 2010. Ми поправку 2010 розглянули, пане Миколо, чи ще ні?

Поправка 2011. Надаю слово автору поправки Бойко. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, поправкою 2011 пропонується: «У пункті 2.43 Розділу VIII «Перехідні положення» слова «Національною комісією стандартів державної мови» замінити словами «центральним органом виконавчої влади у сфері освіти та науки». Це моя традиційна поправка, якою пропонується узгодити норми законопроекту з існуючими повноваженнями центральних органів виконавчої влади.

Натомість хочу сказати: якби не було технічних поправок, скільки б пропозицій не вносили народні депутати, жоден із них не повинен свої суб'єктивні враження і думки ставити вище закону та інтересів української мови. Звичайно, я наполягатиму на голосуванні, але моя принципова позиція, як і позиція інших народних депутатів, жодним чином не повинна зашкодити прийняттю закону. Прошу підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. У цій поправці, як і в інших поправках колеги Бойко, йдеться про те, що Міністерство освіти

і науки має засвідчувати рівень володіння українською мовою. Такий погляд має право на існування, але з точки зору комітету цим має займатися відповідна комісія, тому поправку було відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2011, яку комітет відхилив. Хто її підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 10.

Рішення не прийнято.

До речі, нагадаю, що засідання комітету відбудеться на третьому поверсі о 14:30, щоб потім не казали, що не знали, не зорієнтувалися. На третьому поверсі о 14:30 відбудеться засідання комітету під головуванням Миколи Княжицького. Даю доручення всім членам комітету прибути на засідання і взяти участь у розробці остаточного варіанту проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Щодо поправки 2011 рішення не прийнято.

Поправка 2012. Не наполягає.

Поправка 2013 Німченко. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, тут уже велася дискусія про таблицю. Почитайте, яка все-таки редакція статті 48. Чи ви знову робите відсилку до матеріальної частини законопроекту, де виписуєте, що таке освітянська мова? Ви посилаєтеся на частину сьому статті 7 Закону «Про освіту». Подивіться: ця стаття дискримінаційна. Ідеться про те, що викладання може бути українською мовою або мовою країн європейської спільноти. А де ж мови національних меншин? Де російська мова? Ви цього не знайдете. Це неможливо, бо в нас до 40 відсотків російськомовних.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, будь ласка, 30 секунд.

НІМЧЕНКО В.І. Ви подумайте про те, що заборонено отримувати вищу освіту цією мовою. Я хочу, щоб такі положення знайшли

своє висвітлення, щоб захист мов національних меншин був у цьому законопроекті. Скажу конкретно вам як доповідачу: почитайте наші пропозиції...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

«Стаття 48. «Мова освітнього процесу у вищих навчальних закладах»

1. Мовою освітнього процесу у вищих навчальних закладах є державна мова.

2. Застосування мов у вищих навчальних закладах визначають закони України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та «Про освіту».

Це редакція законопроекту, яку профільний комітет запропонував до другого читання. У таблиці це є. Поправку колег Німченка і Шуфрича було відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Прошу визначатися щодо поправки 2013.

«За» – 8.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2014. Це поправка народного депутата Луценко, але наполягає на слові пан Папієв. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Прийшов Голова Верховної Ради України, наговорив масу речей, що абсолютно суперечать чинному Регламенту, дав доручення провести засідання комітету і пішов із засідання.

Я хочу зачитати статтю 122 Регламенту Верховної Ради України. «До проведення голосування щодо прийняття законопроекту в другому читанні та в цілому Верховна Рада може доручити»... Не Голова Верховної Ради України, тому що він простий народний депутат України, як і всі ми, ми просто доручили йому вести пленарне засідання, а Верховна Рада. Де голосування Верховної Ради 226 голосами? Фактично Голова Верховної Ради України ініціював це

особисто, зловживаючи своїм службовим становищем, порушуючи статтю 122.

Щодо даної поправки. Я прошу поставити її на голосування для підтвердження. Я закликаю Голову Верховної Ради України не брати на себе...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, шановний колего. Хочу нагадати також норми Регламенту, якими визначено, що головним місцем роботи будь-якого народного депутата – чи він у владі, чи в опозиції – є саме комітети Верховної Ради України. Сьогодні день, коли комітети Верховної Ради України мають засідати, розглядати законопроекти і узгоджувати редакцію, яку ми голосуватимемо в сесійній залі. Тому сьогодні порушенням норм Регламенту буде саме прогулювання і відсутність на засіданнях комітетів.

Звертаюся до всіх народних депутатів України з проханням не забувати про необхідність обов'язкового відвідування своїх комітетів, не лише Комітету з питань культури і духовності. Сьогодні мають відбутися засідання всіх комітетів, має бути кворум. Це обов'язково, цього вимагає Регламент.

Щодо поправки 2014 надаю слово шановному голові комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Голова Верховної Ради оголосив, де буде проходити засідання комітету відповідно до плану роботи комітету. Не бачу тут жодних порушень (*Шум у залі*). Почекайте, колего. Засідання комітет проводять кожен середу, і в цю середу також.

Повторюю: після завершення постатейного розгляду законопроекту Верховна Рада проводить голосування щодо прийняття законопроекту в другому читанні. Якщо до законопроекту немає зауважень народних депутатів, головуєчий на пленарному засіданні може поставити його на голосування в цілому як акт Верховної Ради.

Засідання комітету ми проводимо. Дана поправка врахована в редакції комітету. Вона має редакційний характер, тому врахована комітетом у затвердженій ним редакції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. На вимогу голови комітету ставлю цю поправку на голосування в повному обсязі. Ще раз наголошую: відвідування комітетів є обов'язковим для народних депутатів. Було б правильно щотижня друкувати списки, хто прогуляв засідання комітету і зірвав кворум. Це грубе порушення Регламенту.

«За» – 8.

Поправка залишається в редакції комітету.

Наступна поправка 2015. Народний депутат Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Пане доповідачу, нагадаю вам, що статтею 13 Рамкової конвенції про захист національних меншин від 1 лютого 1995 року передбачено обов'язок держави створити належні умови для осіб, які належать до національних меншин, рівні можливості доступу до освіти всіх рівнів, зокрема, право вивчати свої мови. У законопроект закладено посилання на статтю 7 Закону «Про освіту». Подивіться, забезпечується це чи ні. Немає в ньому ні права національних меншин на отримання освіти, ні права на отримання освіти після закінчення початкових класів навчання своєю мовою.

Я хочу, щоб ми виконували приписи статті 8 Конституції.

ГОЛОВУЮЧА. Дайте можливість завершити. Будь ласка, 15 секунд.

НІМЧЕНКО В.І. Якщо можна, 30 секунд.

ГОЛОВУЮЧА. Дайте можливість завершити. Будь ласка, 30 секунд.

НІМЧЕНКО В.І. Ми ратифікували рамкову конвенцію ще 9 грудня 1997 року, це повинна бути настільна книга, коли ми вирішуємо питання про природні права громадян України – національних меншин.

ГОЛОВУЮЧА. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Цитую статтю 21 законопроекту: «Мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова.

Держава гарантує кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти.

Особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини України. Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) з навчанням мовою відповідної національної меншини України поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) з навчанням державною мовою.

Особам, які належать до корінних народів України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної і загальної середньої освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідного корінного народу України. Це право...» і далі за текстом.

Отже, йдеться про права на освіту національних меншин. Комітет відхилив вашу поправку, бо ми хочемо гарантувати право на освіту національним меншинам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу визначатися щодо поправки 2015.

«За» – 6.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2016 також народних депутатів Шуфрича і Німченка. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Василя Івановича.

НІМЧЕНКО В.І. Я дуже прошу доповідача: не несіть інформації, якої самі не розумієте. Почитайте, там написано, що забезпечується дошкільна і початкова освіта. А де середня? Немає там нічого, крім державної мови.

Окремо виписано, що корінним народам, до яких віднесено кримських татар, гарантується право на середню освіту своєю мовою. А де ж національні меншини, яких більше, ніж кримськотатарського населення? Правильно, що їм дають право отримати середню освіту, а де ж інші люди в Україні – російськомовні, національні меншини, білоруси, гагаузи? До речі, я не застосовував би стосовно гагаузів ваших висловів. Це – нація, рівна серед рівних.

Я звертаю вашу увагу на те, що це недопустимо. Розуміючи неконституційність зазначеної норми, ви наполягаєте і несете неправду в народ із трибуни. Почитайте ще раз: там виключно середня освіта виключно українською державною мовою. Почитайте статтю 10 Конституції, почитайте норми міжнародного права. Хто так ставиться до свого населення? Кожну людину ми зобов'язані захищати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Колеги, прошу вкладатися в 1 хвилину, тому що із залу лунають зауваження, що ми дуже багато часу додаємо доповідачам поправок, а вони часто говорять не по суті поправок. Тому, будь ласка... *(Шум у залі)*. Я не чую вигуків із залу, але звертаюся до всіх, щоб вклалися в 1 хвилину.

Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Ідеться про право на освіту меншинам, які очевидно гарантуються. Це передбачено чинним Законом «Про освіту». Не можна, щоб цей законопроект суперечив чинному Закону «Про освіту», тим паче, що таким було рішення Верховної Ради під час прийняття законопроекту в першому читанні. Прошу тих, хто ставить запитання, не виділяти окремі народи. Я з великою шаною і повагою ставлюся до гагаузького народу, як і до всіх інших. Колего, не виділяйте, не протиставляйте, будь ласка, народи. Усі представники різних національностей рівні.

Поправку комітет відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Прошу визначитися щодо поправки 2016.

«За» – 4.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2018 пана Німченка. Краткість – сестра таланта и мачеха гонорара. Прошу надати 1 хвилину.

НІМЧЕНКО В.І. Поправка Нестора Івановича Шуфрича і Німченка. Шановні колеги, я знову повертаюся до сказаного доповідачем, що це визначено Законом «Про освіту», який наразі знаходиться на ревізії в Конституційному Суді.

Я запитую конкретно вас, доповідачу. Де ж ви були, коли гриміло: якщо Закон «Про освіту» визнають неконституційним? Чим ми займалися місяць? Працювало 420 народних депутатів. Що тоді буде? А буде те, що з кримінальними справами в антикорупційній інституції – 65 кримінальних справ пішли коту під хвіст. Що далі? Як ви можете так чинити з українською мовою? Це повинно бути вивірено, законопроекти мають прийматися на підставі, зокрема, звичаєвого права.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Коментар голови комітету щодо поправки 2018. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. У Конституційному Суді на розгляді знаходиться багато законів. Мені дивно, що колишній суддя Конституційного Суду коментує неіснуюче рішення Конституційного Суду, подає його як факт. Буде рішення або не буде, відповідно будемо реагувати. Цю поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Колеги, прошу визначитися щодо поправки 2018.

«За» – 4.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2021 так само народних депутатів Шуфрича і Німченка. Сьогодні поправки доповідає пан Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ми вже перейшли у сферу місцевих виборів. Зокрема, на території компактного проживання національних меншин, материнська мова яких – не державна. Просимо виключити це положення.

Є закони про виборчу систему, навіть визначено, якою мовою писати виборчі бюлетені. Усе виписано і врегульовано. У чому проблема? Ми ведемо мову про захист. Існує загроза державній мові? Скажіть, де загроза державній мові, і як ви цією нормою будете її захищати?

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення вашої поправки. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Поправку народного депутата Німченка відхилено. Ідеться про те, що депутати місцевих рад повинні володіти українською мовою. Очевидно, що від них ніхто не вимагатиме складати жодних іспитів, але володіти українською мовою на рівні шкільної програми вони повинні для того, щоб розуміти рішення загальноукраїнських державних органів. Поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Колеги, прошу визначитися щодо поправки 2021.

«За» – 6.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2022 пані Бойко. Будь ласка, шановна колего.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, це моя традиційна поправка, що стосується повноважень центральних органів виконавчої влади. Я почула думку комітету, тим не менше, хочу підкреслити, що такі мої пропозиції на підтримку реформи державного управління в частині уніфікації й оптимізації повноважень і функцій центральних органів виконавчої влади. Ми пропонуємо оптимізувати функції реформою, тим не менше, цим законопроектом пропонуємо створити новий центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом. Повноваження чітко не розподілені між існуючим центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки і тим, який ми створюємо. Це ще один мій аргумент на підтримку своєї поправки. Прошу поставити її на голосування, але ще раз підкреслюю: мій суб'єктивізм жодним чином не вплине на моє рішення і на рішення нашої фракції про підтримку законопроекту в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую вам за роз'яснення. Коментар голови комітету, чому цю поправку відхилено. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Концептуально у колеги Бойко був інший погляд на рівень засвідчення володіння державною мовою – щоб це здійснювало Міністерство освіти і науки. Рішення комітету – це має здійснювати відповідна комісія, тому цю поправку відхилено, але ми шануємо думку колеги Бойко. Дякуємо їй за активну роботу над нашим спільним законопроектом, і не проти того, щоб поставити цю поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам за роз'яснення. Колеги, прошу визначатися.

«За» – 17.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2023 колег Шуфрича і Німченка. Увімкніть мікрофон пана Німченка, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, йдеться вже про Закон «Про електронну комерцію». Це щодо того, що дія такого закону не поширюватиметься на якісь сфери. Я хочу почути від доповідача, в чому загроза українській мові як державній у сфері електронної комерції? Я хочу, щоб і я, і люди зрозуміли, що за цим стоїть. Ми бачимо, тут видно вуха, що за цим стоїть, але ви скажіть людям, що це означає, якщо механізм контролю вводиться в електронну комерцію? Хто, як не «мазепинські ярмарщики», працюватимуть у цій системі?

Я хочу, щоб ви дали відповідь. Просимо виключити взагалі зміни до цього закону.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за ваше запитання. Прошу голову комітету прокоментувати. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Поправка стосується захисту прав споживачів. У законі передбачено права споживачів при купівлі товарів. Ці права універсальні, діють, зокрема, в електронній комерції.

Про що йдеться в цій статті? Що мовою обслуговування споживачів є державна мова. Підприємства, установи та організації всіх форм власності, фізичні особи – підприємці, інші суб'єкти господарювання, що обслуговують споживачів, крім випадків, встановлених частиною третьою цієї статті, здійснюють обслуговування та надають інформацію про товари, послуги, в тому числі, через інтернет-магазини та інтернет-каталоги, державною мовою.

Інформація державною мовою може дублюватися іншими мовами. На прохання клієнта його персональне обслуговування може здійснюватися також іншою мовою, прийнятною для сторін. Суб'єкт електронної комерції, зареєстрований в Україні, під час своєї діяльності та в разі поширення комерційного електронного повідомлення зобов'язаний забезпечувати надання всієї інформації, визначеної Законом України «Про електронну комерцію», в тому числі, щодо предмету електронного договору, державною мовою.

Кожній особі на території України гарантовано право одержувати інформацію про товари та послуги державною мовою. Виробники, виконавці, продавці всіх форм власності надають споживачам інформацію про вироби, товари, роботи, послуги державною мовою. Така інформація може дублюватися будь-якою іншою мовою. Жодних конфліктів немає, тому вашу поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Колеги, прошу визначитися щодо поправки 2023.

«За» – 6.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2024 так само колег Шуфрича і Німченка. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Я хочу запитати доповідача: це все-таки побутові відносини чи непобутові? Ви три тижні розповідали, що в жодному разі для громадян не буде зобов'язань у частині побутових відносин, це їхнє природне право, якою мовою спілкуватися. А тут подивіться: ви кажете про каталоги, ще про щось і доводите до того, що може бути вимога споживача надати інструкцію до товару державною українською мовою.

Ви розумієте, куди штовхаєте? Це заблокує діяльність бізнесових структур. Що незрозуміло? Це хтось аналізував? Почитайте висновок експертів Верховної Ради України до Закону «Про освіту».

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Роз'яснення голови комітету щодо цієї поправки. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. У даному разі зовсім не йдеться про побутові відносини, оскільки продаж побутової техніки – це не приватне спілкування. Головне юридичного управління Апарату Верховної Ради України не мало жодних зауважень до статті, яку ви пропонуєте відхилити. Очевидно, якщо ви укладаєте і підписуєте електронну угоду, то оскільки правочин здійснюється на території України, угода має укладатися державною мовою. Якщо ви хочете купити побутову техніку і звертаєтеся іншою мовою, продавець також має право вам відповідати іншою мовою. Приватне спілкування цим законопроектом взагалі не регулюється, тому вашу поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Прошу визначатися.
«За» – 6.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2025 шановної колежанки пані Продан, вона врахована комітетом. Просить слово пан Долженков. Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Шановні українці, що зараз відбувається? Фактично півтора місяці Верховна Рада України розглядає законопроект, який не дуже турбує переважну більшість українців, – про тотальну примусову українізацію, що скасовує гарантії, передбачені статтею 10 Конституції України, яка має найвищу юридичну силу, більшу за такий закон, якщо його, не дай Боже, буде прийнято в четвер.

Ця поправка стосується сфери електронної комерції. Нічого спільного з діяльністю органів державної влади, органів місцевого

самоврядування, тобто з тими органами, що виступають від імені українського народу, є уособленням української державності, вона не має. Фактично відбувається тотальна українізація цих сфер із нехтуванням переважної більшості представників національних меншин і насамперед дискримінацією русскоязычного населення.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Коментар голови комітету щодо цієї поправки. Будь ласка. Нагадую, що вона була врахована частково.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, нагадаю вам, як пан Німченко, працюючи в Конституційному Суді, розтлумачив статтю 10 Конституції.

«Положення частини першої статті 10 Конституції України, за яким «державною мовою в Україні є українська мова», треба розуміти так, що українська мова як державна є обов'язковим засобом спілкування на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування (мова актів, роботи, діловодства, документації тощо), а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначаються законом (частина п'ята статті 10 Конституції України)». Це рішення від 14 грудня 1999 року.

Відповідно до цього рішення ми підготували законопроект. Він не вносить нічого нового, лише розкриває державний статус української мови. В даній статті йдеться лише про те, що якщо ви, наприклад, купуєте в магазині шампунь, на ньому має бути напис не незрозумілою для українців мовою, бо є їхні права як споживачів, а зрозумілою. Якщо напис буде китайською або іншою мовою, то споживач нічого не зрозуміє. От і все, тому поправку враховано в редакції комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ставлю на голосування цю поправку в повному обсязі. Прошу визначатися.

«За» – 5.

Поправка залишається в редакції комітету.

Наступна поправка 2026 Німченка і Шуфрича. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Щойно пролунало, що поправка залишається в редакції комітету. Я не бачу тут редакції комітету.

Пане доповідачу, хочу вам сказати, що колишніх суддів Конституційного Суду не буває, є суддя Конституційного Суду у відставці. Ви тричі невірно назвали поважну посаду судді Конституційного Суду. Це перше.

Друге. Ви посилаєтеся на моє тлумачення статті 10 Конституції. Так, написали, і я підписав. Саме для здійснення повноважень органами державної влади, місцевого самоврядування (мова діловодства) відповідно до Конституції офіційною повинна бути державна українська мова.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, будь ласка, 15 секунд. Прошу. Не сваріться.

НІМЧЕНКО В.І. Я хочу, щоб ви виходили чітко з норм Конституції, не займалися конспірологією і нічого не придумували. Не посилайтеся на рішення, а якщо вже посилаєтеся, то розробіть відповідно до нього законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, ви за посадою народний депутат України, але ви, справді, суддя Конституційного Суду у відставці. Вибачте, будь ласка, якщо я вас образив. Я шаную вашу роботу, ваш внесок у конституційне право України, особливо ту велику справу, яку ви зробили, коли взяли участь у голосуванні та підтримали це роз'яснення до статті 10 Конституції, фактично підтримали проект Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Це, безумовно, ваша заслуга. Ми всі цінуємо те, що ви робили і продовжуєте робити для затвердження української

мови як державної. Дякую, колего Німченко (*Оплески*), але цю вашу поправку комітет відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ви знаєте, така єдність у залі, така політкоректність, що серце радіє і співає. Я вам скажу, що атмосфера набагато фантастичніша, ніж під час голосування мовного закону Колесніченка – Ківалова. Тоді тут таких компліментів точно не було. Друзі, прошу визначатися щодо поправки 2026.

«За» – 5.

Поправку відхилено, але скільки теплих слів було на адресу автора.

Наступна поправка 2027 так само Шуфрича і Німченка. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Я знову про сферу втручання цього законопроекту. Я казав, що захищеною залишилася лише спальня. Тепер я вам скажу: до кінця розгляду ми дійдемо до того, що і в спальні вже будуть якісь зобов'язання. Ви чули, тут про якусь розпусту вели мову. Я розумію, якби це казала жінка, але не розумію, коли про це каже чоловік, тим паче, доповідач. Це якась, так би мовити, збентеженість чи що? Я хочу, щоб ми цю іронію залишили при собі, зокрема щодо моєї роботи суддею Конституційного Суду. Ми створили цю інституцію в Україні, ми були 33 країною в Європі. Це щоб усі знали. Ми з нуля починали.

Ми з Нестором Івановичем просимо виключити цю позицію. Подивіться, це в побуті чи в чому? Виконавець, постачальник, власник, оператор магазину чи каталогу, власник домену – що це?

ГОЛОВУЮЧА. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, насправді в моїх словах не було ніякої іронії, а лише щира вдячність за вашу роботу. Ми на ваше рішення навіть у Преамбулі законопроекту послалися. Ми фактично вважаємо вас співавтором проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» і щиро вам вдячні. Жодної іронії, я абсолютно щиро кажу.

Щодо вашої поправки, ми, справді, вважаємо, що інформація про товари і послуги має надаватися державною мовою. Цю поправку комітет відхилив саме тому, що, як я вже казав, люди, отримуючи послуги, купуючи товари та продукти, на яких буде написано щось незрозумілою для них мовою, потім отруються. Від цього життя людей залежить. Вони мають читати зрозумілою мовою. В Україні зрозумілою є українська мова, тому ми це написали. Вашу поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу визначатися щодо поправки 2027.

«За» – 6.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2028 так само народних депутатів Шуфрича і Німченка. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, це вже навіть не смішно, це просто знущання з Верховної Ради. Внесення таких законопроектів з бажанням створити інституцію тотального контролю над людьми зобов'язуючого характеру щодо природного використання своєї мови є нічим іншим, як знущанням над людьми. Повірте, що є всі підстави говорити про смерть російської мови та мов національних меншин.

Ще раз прошу дослухатися, вивчити норми, практику, зокрема законодавство Польщі. Якщо ви десь подібне знайдете...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, у вас і колеги Шуфрича були претензії до слів «продавець (виконавець, постачальник, власник та оператор інтернет-магазину чи каталогу та власник домену)». Оскільки попередня поправка була раніше врахована редакційно, ми вилучили ці слова, просто іншою поправкою. Хочу вам процитувати редакцію, яка рекомендується Верховній Раді: «статтю 7 доповнити частиною п'ятою такого змісту: «5. Порядок застосування державної та інших мов у електронній комерції визначається Законом

України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Отже, ні російській мові, ні руському языку, якщо говорити російською, очевидно, ми не дамо померти. Ми дбаємо про існування всіх мов на території України. Навіть у законах «Про телебачення і радіомовлення» та «Про кінематоргафію» ми дозволили використовувати російську та будь-яку іншу мову поряд з українською. Тож, загрози російській мові немає. Саме з цих причин поправку було відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу визначатися щодо поправки.

«За» – 6.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2029 Шуфрича і Німченка врахована.

Наступна поправка... *(Шум у залі)*. На обговорення? Я нічого не маю проти. Ви хочете обговорити поправку ваших колег? *(Шум у залі)*. Увімкніть, будь ласка, мікрофон народного депутата Долженкова. Поправка 2029.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. Дякую. Я не проситиму поставити цю пропозицію на голосування для підтвердження, адже це пропозиція моїх колег з «Опозиційного блоку». Наполягаю лише на одному. Як би ви тут не лікували, який би тріумф не оголошували, ви ж розумієте, що вам небагато залишилося, навіть якщо завтра ви і приймете в антиконституційний спосіб цей законопроект.

Ви згадали Закон «Про засади державної мовної політики», визнаний Конституційним Судом неконституційним не через те, що він не відповідав Конституції, а через те, що було порушено процедуру прийняття. Це те, що ви й зараз робите. Коли завтра, пане Миколо, ви будете з трибуни оголошувати пропозиції вашого головного профільного комітету, розглянуті сьогодні о 15 годині, це буде порушенням Регламенту. Повірте мені, «Опозиційний блок» домагатиметься скасування, визнання неконституційним такого закону, тому що його, справді, буде прийнято на порушення статті 10 Конституції. А щодо попереднього закону, то він відповідав Європейській хартії регіональних мов або мов меншин.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Колеги, беручи слово для обговорення поправки, прошу обговорювати суть поправки, а не роботу комітету. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Конституційний Суд скасовує закони лише через неконституційність, а не через порушення Регламенту, це до вашого відома. Усі закони, скасовані Конституційним Судом, скасовувалися через неперсональне голосування, ви це чудово знаєте.

Щодо того, вибачте, колего, скільки нам залишилося. Я шаную вашу всемогутність і ваше бачення, але оскільки я – людина віруюча, то думаю, Господь Бог знає, скільки мені залишилося. Бажаю вам доброго здоров'я, щоб вам залишилося якомога довше і 100 років життя, щоб усе у вас було добре.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Рухаємося далі.

Поправка 2030 народного депутата... *(Шум у залі)*. Пане Долженков, закликаю вас як шанувальника Регламенту дотримуватися Регламенту, обговорювати виключно тіло поправки.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. Виходячи з того, що багато хто наговорив про дуже тривалий термін... Я по поправці, звичайно, скажу, не турбуйтеся. Я не проситиму поставити поправку на голосування, я хочу обговорити цю пропозицію. Вона полягає в тому, що ви постійно робите посилання на проект Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної», що є недоцільним, оскільки українська мова є державною мовою відповідно до статті 10 Конституції України. А от дискримінувати інші мови у сфері електронної комерції, про яку ми говоримо, зокрема у сфері побутового обслуговування населення, – це вже неконституційно.

Пане Миколо, коли я казав «залишилося», я мав на увазі політичні перспективи. Щодо мотивувальної частини Конституційного Суду. Відповідно до Конституції Конституційний Суд визнає закон неконституційним у разі, якщо порушено Конституцію або процедуру прийняття.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення вашої позиції. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую, колего. У цій поправці не робилося посилення на закон. У цій поправці ми за пропозицією колег Німченка і Шуфрича виключили пункт зі статті 7 Закону «Про електронну комерцію». Конституцією не заборонено надавати українцям інформацію про товари і послуги українською мовою. Наскільки я пам'ятаю, в Конституції України немає такого пункту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Пан Долженков не наполягає на голосуванні. Рухаємося далі.

Поправка 2031 Німченка і Шуфрича. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, хочу звернути вашу увагу на те, що пропонується. Доповідач казав, що він піклується про російську мову, зокрема автори законопроекту, і про мови національних меншин. На Подніпров'ї кажуть: пожалів вовк кобилу – залишив тільки хвіст та гриву. Це ви знущаетесь в такий спосіб?

Ви знову відвели нас до побутових відносин. Подивіться: навіть у системі електронних закупівель куди ви відсилаєте? Від бажання покупця залежить дія продавця. А якщо покупець не має такого бажання? Можна іншими мовами цей договір укладати? Хто контролюватиме такі договори в системі електронних закупівель?

Ми просимо виключити, щоб цієї норми не було взагалі.

ГОЛОВУЮЧА. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Поправку, справді, відхилено, оскільки пропозиція про укладення договору зі споживачем має надаватися державною мовою, за виключенням випадків, коли споживач обере іншу мову і надавач послуг погодиться на це. Тут немає жодних проблем. Договір між продавцем і покупцем називається публічною офертою, а не приватними відносинами, які цей законопроект не регулює, тому поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Колеги, прошу визначатися щодо поправки 2030.

«За» – 6.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2031. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Німченка. Це поправка його та пана Шуфрича.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, тут говорили про використання міжнародної, європейської практики. Не треба далеко ходити, подивіться, який правовий захист польської мови в публічному житті. Це, я розумію, закон, турбота про національні меншини. У ньому чітко зазначено, що положення про захист мови в публічних відносинах не поширюється на іншомовні газети, наукову та творчу діяльність.

А ми про що говоримо? Про наукову і науково-технічну діяльність. Ми створюємо ревізуючий орган, яким є національна рада. Що ми робимо? Дивіться ж на приклади у світі, в тій же Європі, куди ви так швидко біжите, на мій погляд, заднім ходом. Я прошу виключити це положення, взагалі зміни до цього закону.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Шановний пане Миколо, ваш коментар щодо поправки 2031.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Просто шановний колега Німченко виступав щодо поправки 2033. Поправку 2031 ми проголосували, а зараз мала бути поправка 2032. Ми можемо її проголосувати, а потім я прокоментую поправку 2033.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 2031.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Зараз поправка 2032.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, пане Миколо, поправка 2031. Прошу визначатися (*Шум у залі*). Я не знаю щодо якої поправки виступав колега Німченко, він виступає з багатьох тем, але ми голосуємо поправку 2031. Будь ласка.

«За» – 8.

Наступна поправка 2032. Пане Німченко, це також ваша поправка щодо електронного договору, щоб не нервувала голова комітету, що ви не ту поправку обговорюєте. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Поправка 2032 стосується укладення договору. Акцентую вашу увагу на такій пропозиції: «За бажанням покупця договір може укладатися державною мовою та іншою мовою за згодою сторін». Скажіть, бажання покупця – це його право чи не право? Скажіть, на якій підставі ви виписали в першому реченні цієї частини, що договір має бути укладений державною мовою, українською мовою? Почитайте! Ви пишете «за бажанням покупця». Так про що ж мова? Бажання – це його право чи обов’язок? От про що йдеться. Як можна виписувати в законопроекті такі сполучення з таким смислом, які не мають правової визначеності конкретної норми?

ГОЛОВУЮЧА. Прошу коментар голови комітету щодо цієї поправки.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.І. Дякую. У кожній статті спочатку випи-сується загальне правило, а потім – виключення. У даному разі бажання покупця – це, очевидно, стовідсоткове право покупця. Тому як виключення тут записано бажання покупця. Ми не погодилися з вашою пропозицією виключити цю частину, оскільки вважаємо, що за бажанням покупця оферта може укладатися й іншими мовами. Мені незрозуміло, чому шановний суддя Конституційного Суду у відставці пропонує виключити норму про бажання покупця укладати договір іншою мовою. Ми – демократична країна, ми цього не забороняємо. Поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз’яснення. Прошу визначатися.

«За» – 4.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2033. Вона стосується саме науково-технічної діяльності. Шановний пане Німченко і шановний пане Княжицький, ми до неї добралися.

Слово надається пану Німченку щодо науково-технічної діяльності, про яку він нам розповідав під час розгляду поправки 2031. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Я вже про це розповідав. Хочу лише сказати доповідачу: ми ж на паритетних умовах з вами вчора домовилися. Не змушуйте мене переходити на якісь оберти. Коли я працював, ви відпочивали в заморських державах. Тоді, коли ми творили конституційну юстицію в Україні. Я прошу вас не згадувати це, пане доповідачу. Я вас дуже прошу.

Я хочу, щоб наша пропозиція була врахована і зміни до Закону «Про наукову і науково-технічну діяльність» було виключено. Я посилався на європейську практику. Чим автори цього законопроекту кращі від європейців?

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за запитання. Шановний пане голово комітету, доповідач поправок попросив не згадувати всує його біографію. Прошу прокоментувати виключно поправку.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.І. Дякую, колего. Прошу пробачення, якщо я вас образив. Навіть не мав такого на думці, шаную ваш досвід і вашу роботу.

Цю поправку було відхилено, оскільки питання застосування державної мови у сфері науки врегульовано статтею 22 законопроекту. В даному разі йдеться лише про узгодження його із цим законом. Відтак поправку, якою пропонується виключити таке узгодження, відхилено комітетом.

Шановний колего, процитую вам статтю 22 «Державна мова у сфері науки»:

«1. Мовою науки в Україні є державна мова.

2. Наукові видання публікуються державною мовою, англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу. У разі публікації англійською мовою та/або іншими мовами Європейського Союзу опубліковані матеріали мають супроводжуватися анотацією та переліком ключових слів державною мовою.

3. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, доктора мистецтва, доктора наук, або у передбачених законом

випадках наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, а також автореферати та відгуки опонентів виконуються державною мовою або англійською мовою.

Для статей, опублікованих у міжнародних фахових виданнях іншими, ніж англійська, мовами, спеціалізована вчена рада своїм рішенням може зобов'язати надати переклад або коротку анотацію статті державною мовою.

4. Публічний захист дисертації...».

Я не прочитаю вам усю статтю, тому що вона досить велика, ми вже її проголосували. Як ви розумієте, це абсолютно демократична стаття, яка дає можливість захищатися як державною мовою, так і мовами Європейського Союзу. Друкуватися на Заході в журналах можна будь-якими мовами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Прошу визначитися щодо цієї поправки.

«За» – 5.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2034 так само колег Шуфрича і Німченка. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановний український народ! Шановні колеги! Шановний доповідачу! Ви називали мою професію, говорили про мою роботу. Я дуже прошу: скажіть, чому мовою науки може бути державна мова та мови Європейського Союзу? А де російська мова? Де білоруська мова? Звідки йде наука? Ми що, не співпрацюємо? Чому ви не вказуєте ці мови, а посилаєте до мов країн Європейського Союзу?

Про що йдеться в такому разі? Ви що, не бачите в цьому дискримінації? Ви забороняєте працювати у сфері науки на базі російськомовних джерел. Якщо ви самі цього не проходили, жаль. У мене була ведуча організація, в Університеті дружби народів імені Патріса Лумумби давали висновок моїй роботі, бо це питання науки. Ви знаєте, що зараз публікацію заборонено робити.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую за роз'яснення вашої поправки. Зверніть увагу, пане Німченко: щойно ви говорили про свою біографію, а не Княжицький.

Коментар пана Княжицького щодо поправки. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний колего! Оскільки ми підписали Угоду про асоціацію і маємо спільний науковий простір, то, очевидно, що згадується українська мова і мови Європейського Союзу. Джерела можна використовувати будь-які будь-якою мовою. Рідну мову Патріса Лумумби також можна використовувати.

Якщо людина хоче захиститися в Україні, то немає нічого поганого в тому, щоб цей захист відбувся українською або англійською, як це передбачено законопроектом, оскільки наші науковці дуже турбуються про те, щоб Україна не перетворилася на, як вони кажуть, науковий офшор. Тому цю поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу визначатися щодо поправки 2034.

«За» – 3.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2035 народних депутатів Шуфрича і Німченка. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Німченка.

НІМЧЕНКО В.І. Тут ідеться про мову наукової та науково-технічної діяльності. Давайте пояснимо. Це гуманітарна наука чи інша сфера? Скажіть, будь ласка, автори розуміють, про що йдеться? Про наукову та науково-технічну діяльність. Візьміть термінологію і прочитайте, що таке міжнародні норми, яка конкретика закладена, у тому числі назви.

Почитайте таблицю Менделєєва, перекладіть її та застосуйте. От про що йдеться. Виписувати те, що ви випикуєте... Це ж неможливо! Треба ж бачити, як діє ця норма в житті, чим займаються люди, як вони працюють у сфері науки. Якщо ви думаєте, що це буде прогресивна норма розвитку науки і техніки...

ГОЛОВУЮЧА. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановні колеги, у статті 1 Закону «Про наукову і науково-технічну діяльність» йдеться про те, що «наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження»;

«наукова (науково-технічна) робота – наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки, проведені з метою одержання наукового, науково-технічного (прикладного) результату. Основними видами наукової (науково-технічної) роботи є науково-дослідні, дослідно-конструкторські, проектно-конструкторські, дослідно-технологічні, технологічні, пошукові та проектно-пошукові роботи, виготовлення дослідних зразків або партій науково-технічної продукції, а також інші роботи, пов'язані з доведенням нових наукових і науково-технічних знань до стадії практичного використання».

Сподіваюся, я дав відповідь на ваше запитання, процитувавши норму закону. Вашу поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Колеги, прошу визначитися щодо поправки 2035.

«За» – 4.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2036. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Німченка, це його поправка разом з колегою Шуфричем.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ви ж подивіться: «Мовою у сфері наукової та науково-технічної діяльності є державна мова». Ви взагалі можете собі уявити сферу наукової діяльності на сьогодні в нашій 35-мільйонній чи 40-мільйонній країні? Звертаю вашу увагу на те, що застосування терміну чи термінології в цій сфері визначає коло спілкування, в якому проходить реалізація потреби суспільства в наукових, науково-технічних розробках. Вказувати «у сфері» невір-но, неперспективно, ніякого прогресу від цього ми чекати не можемо.

ГОЛОВУЮЧА. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую, колего. Уся ця сфера розкрита у статті 22 законопроекту. Я зачитав, що таке наукова діяльність. До цієї сфери належать усі галузі науки, якщо ми говоримо про офіційну науку. Очевидно, що астрологія до цієї сфери не входить. Я прочитав вам норму закону. Вашу поправку комітет рекомендує відхилити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего. Прошу визначатися щодо цієї поправки.

«За» – 4.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2037 народного депутата Німченка. Вона врахована. Рухаємося далі.

Наступна поправка 2039 (*Шум у залі*). Добре, Німченко, а потім – ви. Будь ласка.

Поправка 2037. Народний депутат Мірошніченко. Прошу.

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги, прошу поставити цю поправку на голосування для підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Мірошніченко, я лише зверну вашу увагу на те, що це поправка ваших колег Німченка і Шуфрича. Ви переконані, що хочете поставити її на голосування для підтвердження? Не хочете. Рухаємося далі.

Наступна поправка 2039 народного депутата Кишкаря.

Пане Мірошніченко, вам слово. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р. Пані Ірино, прошу поставити цю поправку на голосування для підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Це редакційна поправка, вона врахована у затвердженій комітетом редакції. Я не проти того, щоб поставити її на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло. Ставлю на голосування поправку в редакції комітету, як запропонував пан Княжицький. Прошу визначатися.

«За» – 20.

Пропозицію пана Княжицького відхилено, поправка залишається в такій редакції, як у таблиці.

Поправка 2040. Народний депутат Мірошніченко просить слова. Будь ласка.

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р. Прошу поставити поправку на голосування для підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати поправку 2040.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це поправка колеги Білозір, можливо, краще вона прокоментує. Не хоче коментувати. Добре. Якщо депутат наполягає, ми можемо поставити на голосування для підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися. Колеги, прошу підтримати цю поправку, тому що вона врахована комітетом.

«За» – 36.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2042 народних депутатів Німченка, Шуфрича. Увімкніть мікрофон пана Німченка, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ми працюємо у правовому полі державної служби. Починаючи з 1 травня 2016 року, відбулася революція державної служби. Ви ж знаєте, кого вивели з державних службовців, кого не вивели, з'явилися нові закони. Я хочу сказати, що кожним із законів, а їх більше трьох у сфері державної служби,

передбачено застосування виключно державної мови. Чому тут вплив Закон «Про державну службу»? Незрозуміло ні мені, ні людям. Де загроза державній мові в Законі «Про державну службу»? Навіщо вносити зміни до цього закону?

ГОЛОВУЮЧА. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, Законом «Про державну службу» передбачена атестація на знання мови. Ми просто замінили атестацію уніфікованим підходом до отримання сертифікату. Вимоги до знання мови передбачені Законом «Про державну службу». Ми лише уніфікуємо ці правила в різних сферах, тому вашу поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися.

«За» – 4.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2043 так само народних депутатів Шуфрича і Німченка. Прошу увімкнути мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І. Пане доповідачу, ви ж самі щойно назвали цілий розділ, яким передбачена атестація на знання державної мови. Що ще потрібно? Я не розумію, як можна розробляти законопроект, виходячи зі свого бачення, порушувати всі канони законотворення! Невже не зрозуміло, що недопустима ваша спеціалізована норма, яку ви поширюєте на все під виглядом уніфікації.

Шановний пане доповідачу, це не уніфікація! Почитайте етимологію слова «уніфікація». Уніфікація – це не інтегрування мови. Не чіпайте, будь ласка, цей закон. Він працює. Що вам заважає? Будь ласка, не знущайтеся над людьми! Просимо виключити цю позицію із законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу коментар голови комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, нічого не потрібно, крім уніфікації. Зачитаю вам зі словника, що таке «уніфікація». З латинської

unus – це один, *facio* – об'єднувати, приводити до одноманітності, до єдиної форми або системи, раціональне скорочення числа видів об'єктів однакового функціонування, призначення, найпоширеніший метод стандартизації. Ми фактично запроваджуємо для всіх єдині стандартні правила, тому поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися.

«За» – 4.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2044 шановної колеги пані Бойко. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, поправкою 2044 пропонується, як і попередніми моїми поправками, слова «Національна комісія стандартів державної мови» замінити словами «центральний орган виконавчої влади у сфері освіти та науки». Я сьогодні вже не раз казала про важливість дотримання чинного законодавства. Хочу наголосити на цьому і нагадати всім ще одну норму.

У частині першій статті 5 Закону «Про центральні органи виконавчої влади» ідеться про те, що центральні органи виконавчої влади утворюються Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України. Ми ж з вами говоримо вже як про доконаний факт про створення Національної комісії стандартів державної мови. Питання риторичне. Якщо Кабінет Міністрів відповідно до чинного Закону «Про центральні органи виконавчої влади» не прийме такого рішення, хто виконуватиме функції адміністрування цього закону? Тим не менше, прошу поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую за роз'яснення. Прошу голову комітету прокоментувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Очевидно, якщо Кабінет Міністрів не прийме такого рішення на порушення закону, то закон не діятиме. Але Кабінет Міністрів так само може не прийняти будь-якого рішення. Закон вимагає від нього прийняти це рішення, і це буде

політична відповідальність Кабінету Міністрів. У нас, як ви знаєте, інша концепція. Ми вважаємо, що цим має займатися комісія, тому поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Прошу визначатися щодо поправки 2044.

«За» – 6.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2045 колег Шуфрича і Німченка. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Шановний доповідачу, я хочу почути правову обґрунтованість поділу на касти: магістр – для посад категорій «А» і «Б»; бакалавр, молодший бакалавр – для посади категорії «В». Скажіть, будь ласка, які принципи закладено щодо рівня володіння мовою? Чому ви ділите громадян, проводите градацію на категорії «А», «Б», «В»? Про що йдеться? Про питання екзаменаційних процедур. У чому полягає новела законопроекту? Скажіть, звідки ви її списали? Якщо можете сказати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.І. Дякую, колего. Це не новели, це чинні норми Закону «Про державну службу». Вони просто перенесені в цей законопроект. Поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую за роз'яснення. Колеги, прошу визначатися.

«За» – 4.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2046 так само народних депутатів Німченка, Шуфрича. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Пане доповідачу, я саме це й мав на увазі – це вже виписано в Законі «Про державну службу». Якщо ви вводите норму в цей законопроект, ви виходите за межі державної служби. Ви чуєте, пане доповідачу? Припустимо, на когось не поширюється дія Закону «Про державну службу», але він працює в державній установі,

обов'язково має володіти державною мовою. Ми стоїмо на цьому як на принципі, але тут ідеться про інше. Ви витягуєте звітти і переносите в законопроект, уніфікуєте, поширюєте на всі відносини, а не лише на державну службу. Скажіть, будь ласка, що означає «магістр» для державної служби?

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо цієї поправки.

«За» – 2.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2047. Народний депутат Мірошніченко. Будь ласка.

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р. Прошу поставити поправку на голосування для підтвердження. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ця поправка була врахована комітетом у редакції комітету. Я ставлю її на голосування в повному обсязі.

«За» – 24.

Поправка залишається в редакції комітету.

Наступна поправка 2048. Народний депутат Мірошніченко. Будь ласка.

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р. Шановна головуєча, прошу поставити цю поправку на голосування для підтвердження. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, це поправка народного депутата Мусія, вона врахована в редакції комітету. Ставлю її на голосування в повному обсязі. Будь ласка.

«За» – 28.

Поправка залишається в редакції комітету.

Наступна поправка 2050 народного депутата Рибчинського. Йому слово. Будь ласка.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»).* *Голосіївський район, місто Київ. Моя поправка стосується Національної поліції. Колись ще в радянські часи міліція здебільшого*

розмовляла українською мовою, навіть не маючи державної мови української. А тепер коли тебе зупиняє поліція, чомусь здебільшого з тобою розмовляють мовою сусідньої держави – агресора. Я прошу доповнити пункт 2.48 в тій редакції, яку я виклав, а не в редакції комітету. Я хочу за це проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу поставити поправку на голосування в редакції автора. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Мій коментар буде коротким. Я вдячний колезі Рибчинському за плідну роботу над проектом Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Дана поправка насправді врахована, просто в іншій статті – у статті 16, але комітет не заперечує проти того, щоб поставити її на голосування в повному обсязі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися. Ставлю поправку на голосування в повному обсязі, як пропонує автор. Прошу проголосувати.

«За» – 21.

Поправка залишається в редакції комітету.

Наступна поправка 2052 народних депутатів Німченка і Шуфрича. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Це наша спільна з Нестором Івановичем поправка. У нас фактично із прийняттям цього законопроекту завершується епоха розбудови поліцейської держави. Подивіться, які норми передбачено: уповноважений з питань державної мови залучає поліцейських для складення протоколу обшуків, виїмки тощо. Почитайте, що там написано, щоб потім притягувати людей до відповідальності за неналежне знання української мови. Це стосується державних службовців, інших людей, по суті, всієї нашої нації, от про що йдеться. Як можна вести мову про відсутність репресій? Оце і є репресії. Може, лише вночі уповноважений не їздитиме, до 4 години ранку?

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колего, це не про те. Ця поправка про те, що поліцейські повинні володіти державною мовою. Така норма існує в законі, ми лише встановлюємо рівень. По суті, йдеться про те, що вони повинні володіти державною мовою на рівні учня 5 класу. Не бачу в цьому великих проблем, тому вашу поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Колеги, прошу визначатися (*Шум у залі*). Репресій не буде, буде тільки добровільне вивчення української мови.

Прожу визначатися щодо поправки 2052.

«За» – 4.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2053 народної депутатки пані Бойко. Будь ласка, пані Олено.

БОЙКО О.П. Шановні колеги, продовжуючи дискусію щодо повноважень новоствореної Національної комісії стандартів державної мови, ще раз хочу наголосити, що відповідно до частини першої статті 5 Закону «Про центральні органи виконавчої влади» Кабінет Міністрів України має право утворювати нові центральні органи виконавчої влади, це не є його обов'язком.

Як компроміс можна було б виписати не як власну назву «Національна комісія стандартів державної мови», а «центральный орган виконавчої влади, уповноважений на виконання функцій». Це було б коректно і по відношенню до Закону «Про центральні органи виконавчої влади», і щодо тих дуже важливих завдань, які стоять перед новою інституцією, яку ми все-таки повинні якимось чином створити, але не порушуючи балансу повноважень з іншими органами виконавчої влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую за роз'яснення. Коментар голови комітету. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановна колего, відповідно до Закону «Про Кабінет Міністрів України» це, справді, право. Відповідно до

цього законопроекту це обов'язок, який ми покладаємо на Кабінет Міністрів перехідними положеннями, встановлюючи для цього певний термін, тому поправку було відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже за роз'яснення. Колеги, прошу визначатися щодо цієї поправки.

«За» – 1.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2054. Слово – народному депутату Німченку.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, цим законопроектом ми втручаємося виключно у спеціалізовану сферу діяльності Закону «Про Національну поліцію». Нагадайте мені, будь ласка, коли ми на практиці це застосовували. Пан Микола посилався на рішення Конституційного Суду. Так от саме Конституційний Суд з цього приводу сказав, що неприпустимо одним законом врегульовувати положення, які вже визначені в іншому законі. Ми можемо це вирішити лише внесенням змін чи доповнень до Закону «Про Національну поліцію». Скажіть, будь ласка, на якій підставі ми це робимо? Назвіть правову підставу. Ви «поламали» 19 законів.

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 2054 була врахована в редакції комітету частково. Я ставлю її на голосування в повному обсязі. Прошу визначатися.

«За» – 28.

Поправка залишається в редакції комітету.

Наступна поправка 2057. Слово народному депутату Німченку. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ми зайшли вже в Закон «Про судоустрій і статус суддів». Що можна ще сказати? Це спеціальний закон, який регулює самостійну гілку влади – судову систему. Що тут незрозуміло? Чому виконавча влада в такий спосіб має контролювати діяльність судової системи, діяльність суддів?

Я хочу доповісти, що у всіх кодексах – Цивільному, Кримінальному, процесуальних – чітко зазначено, що мовою судочинства є державна мова. Навіщо ми цей законопроект приймаємо? Щоб

запровадити іспити для суддів? Це вплив. Ви чули висловлювання Президента, міністра юстиції...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу визначитися щодо цієї поправки.

«За» – 2.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2058 народних депутатів Німченка і Шуфрича. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Знову таки, в судовій системі з'являється Національна комісія зі стандартів української мови. Скажіть, будь ласка, якщо судді наділені повноваженнями застосовувати покарання, то це може бути впливом на суддів і на суд взагалі?

Почитайте норми Конституції, де чітко зазначено, що ні під ніяким впливом, ні під ніяким соусом не може бути дій, що вплинули б на рішення судді. Тому я прошу: зверніть увагу, почитайте міжнародні конвенції про правосуддя, хоча б статтю 1 Конвенції про захист прав людини 1949 року, і ви там все знайдете. Ну, як же можна заточувати так все...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу визначитися щодо цієї поправки.

«За» – 3.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 2060 народних депутатів Німченка, Шуфрича. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, коли йдеться про освіту громадян, доповнювати словами «відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів української мови»... Про що йдеться в законопроекті? Стосовно суддів передбачено екзаменаційні процедури. Це вже суддя. Коли його призначать на посаду, все перевіряють. Ми вже бачили, що зробили, як «порвали» судову систему. Вони її порушили, вона не працює.

Скажу вам для інформації: з 9 тисяч залишилося лише 2 тисячі 400 суддів. Ми розуміємо, що говоримо. Знову зроблять чистилище...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу визначатися щодо цієї поправки.

«За» – 1.

Поправку відхилено.

Шановні колеги, відповідно до Регламенту Верховної Ради ми маємо поставити крапку в обговоренні поправок.

Я хочу вас поінформувати, що залишилося 20 поправок. Це означає, що завтра, у четвер, ми продовжимо роботу над поправками. О 10:30 Верховна Рада України може перейти до фінального, остаточного історичного голосування проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Сьогодні ми зупиняємося на поправці 2065 народних депутатів Німченка та Шуфрича, і саме з неї завтра розпочнемо роботу.

Нагадую, що сьогодні – день роботи в комітетах, не лише в Комітеті з питань культури і духовності. Сьогодні збираються всі комітети. Прошу колег активно долучитися до роботи своїх комітетів. Завтра продовжимо роботу о 10 годині.

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України ранкове пленарне засідання оголошується закритим.

Дякую всім.